

MAGYAR LAP

4 lei

Taxa postală aprobării Di. 57.012/1934.

1.000 POSTA
Hír- és Hírlapírók Köre
BUDAPEST

Főszerkesztő és a szerkesztésért felelős: dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP VI. évfolyam, 257 (1699) szám * Vasárnap, 1937 december 12

Főmunkatárs: dr. Gyárfás Elemér

Delbos a bucuresti francia követségen nyilatkozott a sajtónak

Elmondotta, hogy Romániából a legjobb benyomásokkal távozik

Bucuresti. Saját tud. Delbos francia külügyminiszter tea után, ami tegnap délután volt a francia követségen, nyilatkozott a sajtónak. Mindenekelőtt megköszönte a sajtó magatartását s elmondta, hogy ő is az újságírói szakmában tevékenykedett.

— Utannak két célja volt, — mondotta, — a barátságos kapcsolatok szorosabbra fűzése minden állammal, amelyet meglátogattam és még meg fogok látogatni. Személyes kapcsolatot akartam felvenni ez országok vezetőivel és ugyanakkor meg akartam ismerni az illető nép lélektanát. Az általános béke megszervezésének megerősítésén munkálkodom és igyekszem új megvalósításokra, hogy a béke megerősítéséhez hozzájáruljak. Romániából a legjobb benyomásokkal távozik. Magammal viszem a lelkesítő tudatot a román nép egyhangú szeretetéről országom iránt.

Delbos ezután arról beszélt, hogy milyen szívélyesen fogadta az uralkodó, a vele folytatott beszélgetések részleteit azonban természetesen nem közölheti.

— Szívélyes megbeszéléseim voltak, — folytatta — a kormány tagjaival, különösen Tatarescu miniszterelnökkel és Antonescu külügyminiszterrel, akivel mindig egyetértettem a nemzetközi politikában s ez az egyetértés csak megerősödött ez alkalommal. Ugyanolyan

elégítéssel kell megemlítenem a pártelnökökkel folytatott beszélgetéseim eredményét. Minden pártvezér, akiknek

belpolitikai felfogásuk különbségeire vonatkozólag természetesen semmi észrevétel nem lehet, ugyanazzal a szeretettel beszélt Franciaországról és ugyanazt az együttműködési óhaját fejezte ki a nemzetközi politikában.

— Azért Párizsba való visszaérkezésemtől elmondhatom majd, hogy Románia valóban egyhangulag, az uralkodó, a nép, a kormány, a politikai pártok, ugyanazzal a hűséggel gondolnak Franciaországra, ahogy Franciaország is gondol Romániára. A fogadások alkalmával minden kategóriájú politikussal találkozhatam, s mindenkinél ugyanazt a szellemet és érzést tapasztaltam Franciaország iránt. Azért én teljesen nyugodt vagyok jövő kapcsolatainkat illetőleg, különösen, mert ugyanezeket az érzéseket találtam a román ifjúságnál is.

A francia politika alapelveként a következőket jelölte meg Delbos:

— Hűek maradunk a Népszövetséghez, törekszünk tekintélyét fejleszteni, mert ez nagy jelentőségű a béke megszervezése szempontjából. Azért óhajtjuk, hogy a Népszövetségnek univerzális jelleg adassék. Sajnáljuk, hogy etekintetben nem minden ország van velünk egy véleményen.

Kijelentette még Delbos, hogy a Bucurestiben folytatott megbeszélések során nem volt a legcsekélyebb nézeteltérés sem. Franciaország ajánlatot tett, hogy gazdasági tekintetben kiegyeztse Romániát s ebben a tekintetben is a legteljesebb megegyezés létesült.

Delbos szombaton reggel elutazott a fővárosból

Maniu egy óráig tartó megbeszélést folytatott Delbossal

Bucuresti. Saját tud. Maniu pénteken egész nap tárgyalásokat folytatott pártja vezetőivel és több ellenzéki politikussal. Délután négy órakor Pavel-Pavel kíséretében megjelent a francia követségen, ahol a követség egyik tagja fogadta, mert Thierry nagykövet nem volt ott. Ez azonban csak formai megokolás. Valójában a Nemzeti Parasztpárt és Thierry francia követ között feszült a viszony, mert a kormányváltás során nem mutatott barátságos indulatot a párt iránt és legfelső helyen nem mondott kedvező véleményt.

Maniu megbeszélést folytatott Delbos-val, majdnem egy óra hosszáig. A két államférfi szemlét tartott a nemzetközi helyzet fölött.

A francia követségről távozva, Maniu Titulescuhoz ment, akivel hosszan tárgyalt.

Maniu levelet intézett a rádióleadás igazgatójához, amely így hangzik:

„Igazgató Úr. Olvasom a lapokból, hogy Tatarescu miniszterelnök ur vasárnap este kilenc órakor politikai nyilatkozatot tesz a rádióban, hogy feleljen Brassóban elhangzott

nyilatkozatomra. Tisztelettel kérem, sziveskedjék fenntartani számomra ugyanazt az órát és ugyanazt az időtartamot a f. évi december 14-iki programban.”

TITULESCU DELBOSNÁL, A FRANCIA KÜLÜGYMINISZTER KABINET-FŐNÖKE TITULESCUNÁL.

Bucuresti. Saját tud. Pénteken este nyolc órakor Titulescu meglátogatta Delbos-t, akivel hosszan tárgyalt. Politikai és diplomáciai körökben élénken kommentálják ezt a látogatást.

Bratianu György levelet intézett Delbos-hoz, hogy sajnálatára nem tudja meglátogatni, mert gyengélkedik. Valójában itt is megsértődésről van szó, Thierry állásfoglalása miatt.

Bucuresti. Saját tud. Titulescut a pénteki nap folyamán meglátogatta Rochat, Delbos francia külügyminiszter kabinetfőnöke. Ezután Titulescut ugyancsak pénteken meglátogatták a francia újságírók is, akik Delbosval együtt érkeztek Bucurestibe

A lengyelek sikerei

Az egész világ felfigyelt annakidején a német—lengyel kisebbségi egyezményre. Öszinteség és alaposág, a kisebbségi élet átfogó rendezése jellemzi ezt az egyezményt. Különösen felfigyeltek rá a kisebbségi sorsban élők, mi erdélyi magyarok is. Mert ezen a példán láttuk, hogy egy ország alkotmányának, törvényeinek és nemzetközi egyezményeinek keretén belül lehet külön egyezményrel rendezni a kisebbségi kérdést, hogy ez nem merész kívánság, mert mindenki számára megnyugvást, rendet, tiszta helyzetet jelent. Ez a példa megmutatta azt is, hogy az érdekelt felek egymásközötti tárgyalása és egyezkedése eredményesebb és sokkal inkább megvalósítható, mint a nagy konferenciák határozatai és tervei, mert a két egyezkedő fél érdekei sokszor elvesznek a nagyobb hatalmak főérdekei mellett. Amikor két érdekelt fél áll egymással szemben, akkor első helyre mindig a kölcsönös viszonyok rendezése kerül és csak mellékesen lehet szó a szövetségi, barátsági érdekek érvényesítéséről.

A lengyel kisebbség és a lengyel kisebbségi külpolitika most újabb sikert készül elkönyvelni Csehszlovákiában. Nem egyoldalú siker lesz ez, ami a másik fél sikertelenségével jár. Ellenkezőleg. A lengyel siker Csehszlovákiának is nyereség lesz. A csehszlovákiai lengyelek emlékiratot nyújtottak be a miniszterelnöknek, amelyben sérelmeik orvoslását kérik. Az emlékirat megvitatására küldöttség kereste fel Hodza miniszterelnököt, aki a küldöttségnek így válaszolt: „Ezek a kérések nem ellenkeznek a csehszlovák alkotmánnyal. Nagy részüket teljesítjük is. Amelyek függőben maradnak, azokat a legnagyobb körültekintéssel vizsgáljuk meg és rövid időn belül ezekre nézve is egyezkedünk.”

Ime, két egyezkedő, békülni, közeledni akaró fél áll egymással szemben. A tárgyalás hangja, menete példaadóan nyugodt. A felelet világos és nyugodt. Ilyen légkörben, ilyen körülmények között biztosítva van az egyezkedés sikere. A német—lengyel és most a csehszlovák—lengyel kisebbségi egyezmény a kisebbségi kérdés rendezésének új utjait nyitják meg. Minden remény megvan arra, hogy a kérdés rendezésének ez a módja, amely a többségi nemzetnek és kisebbségeinek egyaránt érdeke, nem marad kihasználatlanul. Eddig még csak érdekekről beszéltünk, érdekek célszerű és okos kiegyeztetésének a leghelyesebb módjáról. Nem szabad azonban megelégednünk arról, hogy a kölcsönös bizalom, megértés, a jogi kötelességvállalás hatalmas erkölcsi értékek is, amelyek talán ezen az uton akarják visszahódítani a nemzetközi viszonyokban elvesztett helyüket. (P. I.)

Lansbury megbeszélései Prágában

Hodzsa miniszterelnök és Krofta külügyminiszter tájékoztatta az angol békepolitikusokat a dunai és közép-európai közeledési kísérletekről

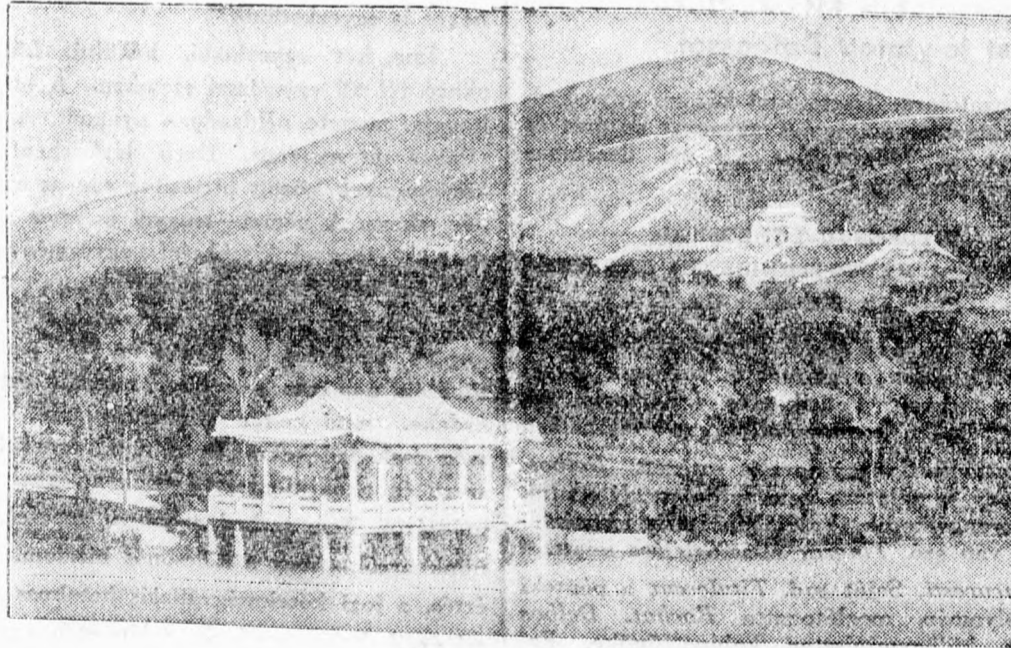
Londonból jelentik: Lansbury volt munkáspárti vezér Prágában megbeszélést folytatott az általános megbékélésről Hodzsa miniszterelnökkel és Krofta külügyminiszterrel. A Reuter szerint Hodzsa ismertette a Csehszlovákia és egyes dunai államok közötti gazdasági megbeszélések előhaladását, majd a Németország és Olaszország irányában legújabbán tett közeledési kísérletet, melynek célja a délkelet-európai államok és a nagyhatalmak gazdasági érdekeinek összhangba hozása. Hangoztatta Hodzsa, hogy ragaszkodik ehhez a politikához.

Lansbury kijelentette a Reuter munkatársának, hogy a megbeszélések igen behatóak voltak és még növelték a Hitlerrel és Mussolinivel folytatott megbeszéléseit követő reményeit.

Aki másnak vermet ás...

Amikor Olaszország csatlakozott a kommunistaellenes paktumhoz, a római szovjet nagykövét megjelent Ciano gróf külügyminiszternél és tiltakozott a lépés ellen. Szerinte ez a csatlakozás összeférhetetlen az 1933-iki egyezményvel, Ciano gróf nem felelt érdemben az ellenvetésre, csak figyelmeztetett a szovjet nagykövetet arra a megkülönböztetésre, amellyel a szovjet diplomácia annak idején pont akart hirtetni a világ szemébe: az orosz-szovjet állam nem azonos a kommunista-internacionállal és az istentelenek mozgalomával. A kommunista-ellenes paktum tehát nem Szovjetország ellen irányul. Az aláíró államok harcolnak a bolszevizmus ellen mindenütt, csak éppen ott nem, ahol az kormányzati forma.

Szovjetországot tehát saját hazugságával fogták meg. Nem is tudott mit válaszolni az orosz diplomácia. Saját állításait kellett volna megtámadnia és lerombolnia, egyszóval igazatosan a másnak ásott vermet felé sodorta az események kiszámíthatatlan sodra. Az igazság mégis az, hogy Szovjetország, kommunista-internacionálé és istentelen mozgalom egy dolog, úgyhogy a kommunista-ellenes paktum egyformán érintette mind a hármat. A heves szovjet-orosz mentegetőzés és megkülönböztetés tehát alaptalan volt. Most bizonyították be igazán a tiltakozásukkal. Mert könnyebb utólrni a hazug embert, mint a sánta ehet.

Nanking kulcsa.

A képen látható festői hegy a Bibor-hegy, Nanking város kulcsa és stratégiailag igen nagy jelentősége van. A japánok e hegy birtokában a csaták sikerrel a nagy hegy lábánál a hegy lábánál a Szuniatzen emlékére emelt emlékmű látható.

Az öreg nagymama igazán boldog.

— ha a kedvesei körében kávéit ihatik. Boldogan mosolyogva mond „igent”, ha még egy csészével kínálják. Az orvos azt mondta, nyugodtan ihatik több kávé, ha az illatos, jóízű Kathreiner-ből és Valódi Franck-ből készül. És hogy a Kathreiner-ből és Franck-ből készített kávé mennyire olcsó, ezt saját tapasztalatból tudja!

Szent-Györgyi Albert megtartotta stockholmi Nobel-előadását

Ünnepélyes hiúsóságok között átvette a Nobel-díjat

Stockholmból jelentik: Lelekemelő és ünnepélyes esemény játszódott le péntek délután a svéd fővárosban. A stockholmi zenepalota nagytermében a svéd király és királyné jelenlétében átnyújtották a Nobel-díj ezüsti kitüntettjeinek a díjra szóló csekket, az oklevelet és aranyérmét.

A délszaki növényekkel s a királyi palota szőnyegeivel díszített nagyteremben a svéd tudományos élet számos kiválósága jelent meg. Megelőzve a közönség elfoglalta volna helyét a teremben, megérkezett Gusztáv svéd király, Ingeborg hercegnő, Sybill hercegnő, Gusztáv Adolf herceg, Károly herceg, Vilmos herceg és Károly Jakab herceg.

A tudományos és szellemi élet Nobel-díjjal kitüntetett kiválóságai stockholmi időszámítás szerint pontosan öt órákor vonultak be az érdeklődőktől zsúfolt nagyterembe. Az uralkodó a közönség tapsvihara közepette fellállással üdvözölte a bevonuló Nobel-díjasokat.

A közönség sorában a stockholmi diplomáciai kar csaknem valamennyi tagja megjelent. Jelen volt többek között Matuska Péter stockholmi magyar követ és felesége, azonkívül Nagybritánia, Svájc, Franciaország és Japán követe is.

Elsőnek a kémiai Nobel-díjat osztották ki. Ezután adták át a Nobel-díjat Szent-Györgyi Albert drnak, a szegedi egyetem tudós tanárának, a „C” vitamin világhírű felfedezőjének. Hemmerschmidt tanár, a díj átadása előtt hosszú svéd, majd angol nyelvű beszédben méltatta dr Szent-Györgyi tudományos munkásságát és felfedezéseinek világraszóló jelentőségét.

— Királyi Felség — mondta Hammerschmidt tanár többek között a svéd uralkodó felé fordulva — az 1937. évi orvostudományi Nobel-díjat a Karolina orvostani intézet javaslatára a legnagyobb tudományos eredményért, a biológiai egési folyamatok kutatásáért, Szent-Györgyi Albert drnak íteltük oda. Szent-Györgyi dr messze felült a Wallburg és Wielland kísérletét, a teljességig új nevezeteket teremtettek a kémiában. Ő magyarázta meg először a katalizáció eddig ismeretlen lefolyását.

A díszes közönség feszült csendben hallgatta végig Szent-Györgyi dr korszakalkoto felfedezéseinek méltatását. Ezután megszólaltak a harsonnák és Szent-Györgyi professzor mely meghajlással vette át a svéd királytól a hatalmas díjra szóló csekket, az oklevelet és az aranyérmét. A tíz centiméter átmérőjű aranyérem egyik oldalán Nobel Alfréd domborművének képmása, másik oldalán az orvostudomány kinyitott könyvet tartó nemzője található. Az érmet a „Szébbé teszted az életet a művészet által” felirás díszíti.

A díj átnyújtása után a svéd király melegen kezelt szorított a világhírű magyar tudóssal s a zenekar a Rákóczi-induló tizes ütemére zendített. A közönség hatalmas tapsal fejezte ki a láthatóan megilletődött Szent-Györgyi professzor iránt érzett tiszteletét és rokonszenvét.

A stockholmi városháza aranytermében péntek este ünnepi lakoma volt a Nobel-díj nyertesének tiszteletére. A lakoman megjelent a svéd trónörökös és a királyi család számos tagja is. Ezután a stockholmi diákszög rendezett díszes estélyt a városháza kektérképében.

Szent-Györgyi Albert dr közelebbi Nobel-előadását szombaton délelőtt tartotta meg, majd résztvevett a stockholmi egyetem rektorának díszcséden.

Gyomor és bélfelfuvódás

eseteiben, epe, vese, máj zavaraiiban, gőrosös székrekedés, SAVTULTENGÉS, gyomorégés, hányinger, ideges állapotoknál, az orvosok legmelegebben ajánlják a világhírű amerikai gyomor-növényből készült

GASTRO D.

gyógyszert.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogeriákban, vagy postán megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Minden karácsonyán
„PETROVICI”
szaloncukor és bonbon csüngjön
legjobb — legolcsóbb
Főüzlet: Str. Alexandri 26 — 28.
Fioküzlet: B-dul Reg. Ferdinand 6.

Nanking a japánoké

Szombat délután négy órai harc után a város be se ébe

Nankingból jelentik: A japán csapatok péntek délután behatoltak Nanking belső városrészébe. Az ultimátum, melyet Matsui tábornok a kínai csapatokhoz a város átadása érdekében intézett, péntek délután lejárt. Miután a felhívás válasz nélkül maradt, félórával a határidő letelte után a japán csapatok óriási támadást intéztek Nanking ellen. Legelőször a várost körülvevő tizméter vastag fal tizennyolc kapuját rohanták meg. A támadásban amelyet bombavető repülőgépek és nehéz tüzérség vezetett be, harcokosok is résztvettek. Négyórás súlyos küzdelem után a japánok hat helyen megtörték a kínaiak ellenállását és bevonultak a belső városrészbe. A Bibor hegy felől támadó japán hadosztály birtokába kerítette a Taiting kaput és így bejutott a város központjába ahol a kormányépületek vannak. Egy másik japán különítmény elérte a Nankingtól 15 kilométerre lévő Taesenkuan és ezzel elzárta a visszavonulást útját Vuhung felé. Estére a harcok némileg elcsendesedtek. A város sok helyen ég és a fűz fénye messzire világlik.

NANKING JELENTŐSÉGE

Nanking 1928 óta fővárosa a kínai birodalomnak, honnan a kormány csak most, november közepén távozott el a Csungkingba, mely körülbelül 1000 kilométernyire van Nankingtól nyugatra, Kína belsejében. Nanking Kína északkeleti vidékének egyik legtermékenyebb téja központjában fekszik, a Jancsekiang (Kína legnagyobb folyója) alsó folyásánál, 350 kilométernyire a folyó torkolatától. Végpontja a Shanchaitól in-

duló vasutnak, melynek a Jancsekiang tulsó partján levő Pukou vasútállomáshoz vízi közlekedéssel van kapcsolva. Pukoutól aztán Peking-Tiencsin felé van vasutészekötetés.

Nanking elsősorban kereskedelmi forgalmi központja az északkeleti vidéknek. Nagyobb jelentősége akkor lett, mikor politikai megfontolásokból Peking helyett birodalmi székhellyé tették. A város addig nagy beépítetlen területeket foglalt magában, amit mintegy negyven kilométernyi hosszú téglafal vett körül a már fentebb is említett 18 kapuval. Ezen a beépítetlen területen gyors egymásutánban emelkedtek fel a kormányépületek a nemzetgyűlés palotája és még egy sereg közhivatal. A várostól délre félkilométernyire fekvő Biborhegyen van Ming-Tai-Csu császár 1398-ból való sírja, s a kínai császárságot megbuktató Szun-Jat-Csennek, az első kínai köztársasági elnöknek a mauzoleuma.

Lakosainak száma hétszáz ezer. A selyem és brokátszövő iparnak, élelmiszerüzemeknek nagy központja. Számos főiskola van. Katolikus apostoli kormányzóságnak is a székhelye.

Multjából kiemelhető, hogy a 3-ik századtól 1421-ig császári székhely volt. Az opiumháború bekéjt itt kötötték meg 1842-ben. Az 1853-ik évben a taiping fölkelés hívei rohanták meg, s el is foglalták és tíz évig itt volt mozgalmuk központja. (A taiping-lázadás vallásos és kommunista tanokkal kevert rajongók fölkelése volt, kik „tai-ping” = „nagy béke” jelszavával új dinasztiát akartak alapítani.) — Legújabb időkben a kínai déli tartományok kommunista fölkelésével szemben Nankingban alakult meg a nemzeti irányú országgyűlés, a Kuomintang. Ez léte után 1927-ben Nankingot fővárossá, amireh 1928-ban az egész kínai birodalom tartományainak a többsége hozzájárult.

ARCBÖRE MEGTISZTUL, a pattanások eltűnnek...

ha ügyel arra, hogy azok okozója: a rendetlen bélműködés megszűnjön. Nem lehet pattanásokat, foltokat egyszerű kozmetikai kezeléssel megszüntetni, legfeljebb ideig-óráig eltakarni. De ha ARTIN dragéet szed, ezt a kiváló hashajtót, úgy bélműködése rendes, szabályozott lesz, szervezetéből eltávolítanak azok a mérgek, amelyek a pattanásokat, foltokat okozzák.

Tiszta arcbőr ARTIN dragée révén!

A Dr. WANDER üzemek készítménye.

Stojadinovics hazautazott Milánóból

Kie mentette, hogy a világ nem számíthat többé Olaszország és Jugoszlávia közötti ellentétekre

Rómából jelentik: Stojadinovics jugoszláv miniszterelnök Milánóból való elutazása előtt feltűnő kijelentést tett a Popolo d'Italia munkatársának.

— A világnak — úgymond — meg kell tudnia, hogy többé nem lehet arra számítani, hogy Jugoszlávia és Olaszország között ellentétek lesznek. A két ország valóban új lapot kezdett az egymás közötti kapcsolatok történetében.

A MAGYAR KÜLÜGYMINISZTER NYILATKOZOTT A „VÖLKISCHER BEOCHTER“-NEK A BERLINI UTÓRÓL

Berlinből jelentik: Kánya Kálmán külügyminiszter Budapesten fogadta a Völkischer Beobachter munkatársát és a Darányi minisz-

terével igyekeznek elérni. A külföldi sajtó bizonyos részében berlini látogatásunkkal kapcsolatban különféle találgatások és kombinációk láttak napvilágot. Ezekkel szemben röviden és határozottan meg akarom állapítani, hogy semmiféle paktumot nem hoztunk magunkkal Berlinből, csak azt a mély meggyőző-

Dr Soós István biharmegyei magyarpárti képviselőjelölt programbeszéde Nagyváradon

Az Országos Magyar Párt részéről dr Jakabffy Elemér és dr Ihury Kálmán alelnökök is felszólalnak

A biharmegyei Magyar Párt irodaja közli: A választási küzdelemnek kétségkívül egyik legki magasabb eseménye lesz az a közgyűlés, melyet a Magyar Párt tart december 12-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Katolikus Kór nagytermében. A nagyváradi magyarságnak már régebben nem nyílt a kalmra arra, hogy nagyobbszámú gyűlésre ösztönözzön és ezért érthető, ha mindenki érzi, hogy ott kell lennie ezen a magyar találkozáson. A gyűlés keretében dr Soós István, a magyarpárti lista vezetője mondja el programbeszédét, amelyben kitér az összes időszerű kérdés-kre és kisebbségi sérelmekre. Dr Soós István mondani- valói kétségkívül érdekesek és értékesek lesznek. A nagyváradi polgár bajainak és kívánságainak talán ő a legkiválóbb ismerője, aki másfél évtizeden keresztül állt a város háza vezetői pozíciójában a magyar lakosság szolgálatára. Most, amikor egy magasabb elhivatás szakához érkezett, dr Soós István, programja is készüléssedik és kiteljesedik az idő követelményéhez mérten.

A képviselőjelöltkön kívül beszédet mond még a gyűlésen, melyen dr Markovits Manó megyei tagozati elnök elnököl, dr Jakabffy Elemér, a kisebbségi küzdelem egyik legodasabb vezetője, akit minden szereplése alkalmával a legnagyobb szeretettel vett körül Nagyváradon. Hasonlóképpen beszédet mond dr Ihury Kálmán, a párt országos alelnöke is, aki már régebben nem

dést, hogy a két ország barátsága szilárd alapon nyugszik.

A MAGYARORSZÁGI HONVÉDELMI MINISZTER TIZ NAPIG TARTÓ LÁTOGATÁSRA MEGY OLSZORSZÁGBA

Rómából jelentik: Röder Vilmos magyarországi honvédelmi miniszter küszöbönálló olaszországi látogatásáról az olasz lapok azt írják, hogy Röder látogatása újabb alkalom lesz a magyar-olasz barátság nagyszabású és bensőséges megnyilatkozásának. A honvédelmi miniszter tíz napot tölt Olaszországban. Ezek közül ötöt Rómában. Az olasz kormány szalonkocsit küld Röder honvédelmi miniszter elé, aki vasárnap este 8 órakor érkezik meg Rómába. Érkezésekor katonai pompával fogadják. Röder Vilmos honvédelmi minisztert XI. Pius pápa is kihallgatáson fogadja.

A MAGYAR PÁRT GYÜLESEI A VÁROSBAN

Nagyvárad város területén is több helyen tart gyűléseket a Magyar Párt. A városi gyűlések sorrendje a következő:

Ma, vasárnap délelőtt a Katolikus Körben lesz 11 órakor gyűlés.

Szintén délelőtt 11 órakor a Iosia (v. Össli) telepen, a Római Katolikus Kulturházban, délután 4 órakor pedig az Elő-telepen, a Református Kulturházban lesz gyűlés.

December 13-án, hétfőn délután 5 órakor a Magyar Házban, az első körzet tartja meg gyűlését.

December 14-én, este 7 órakor a Calea Victoriei (v. Kolozsvári) utcai Cseh vendéglőben a velenicei polgárság tart gyűlést.

December 15-én este fél 8 órakor a Magyar Házban a második és harmadik körzet számára.

December 16-án délután fél 8 órakor az Astra (v. Gilányi) utji Berger-vendéglőben, a csillagvárosiak számára.

December 18-án este fél 8 órakor a Reich-vendéglőben, General Holban (v. Széles) utcán, a rásiek számára.

Rheuma ellen

Togal-tabletták biztosan gyógyítanak:

Rheumát	Idegfájdalmakat
Köszvény	Spányolnáthát
Ülőidegzábat	Féjfájást és
	Hűléses betegségeket

Ha több mint 7000 orvos, klinika és kórház önként beklidított köznyelvi levelet írtak a Togal kitűnő hatását igazolja. On is teljes bizalommal használhatja. A Togal az Ön házi gyógyszerét közzé és hiánvozzék. Gyógyszerárakban és drogériákban. Lei 52.-, 130.- (és Lei 12.-).

terelnökkel együtt Berlinben tett látogatásáról a következőket mondotta:

— Köztudomású, milyen meleg fogadtásban volt részünk a német birodalom fővárosában. Annak a tanácskozásnak eredményével, amelyet a birodalmi kancellár úrral, a birodalmi kormány valamennyi tagjával, valamint a politika vezető személyiségeivel folytattunk, a legnagyobb mértékben meg voltunk elégedve. Ez az eredmény világos bizonyítéka annak, hogy a két országot érintő kérdésekben teljes érdekközösség áll fenn és a két állam között teljes az egyetértés abban a tekintetben is, hogy politikai céljaikat békés eszközök igény-

Mi történt az elmúlt héten?

(Külpolitikai figyelő)

*

Írja: **Observator**

Delbos francia külügyminiszter varsói látogatása állt az elmúlt héten a nemzetközi érdeklődés középpontjában. Mindenütt kíváncsian lesték: vajjon sikerül-e Delbosnak feleleveníteni és felmelegíteni Lengyelország és Franciaország között azt a régi barátságot, mely ezelőtt 5-6 esztendővel még oly erősnek és oly viharállónak látszott? Vajjon sikerül-e a francia politikának beleiktatni Lengyelországot is abba az *együttes biztonsági láncolatba*, mely az eredeti francia elgondolás szerint Londontól, Párizson, Varsón, Prágán és Bukaresten keresztül egészen Belgrádig terjedt volna. Franciaország évek óta ezt az álmodot kergeti; ezzel a tervvel foglalkozik. Sokszor úgy látszott, hogy sikerül neki a tervet megvalósítani. Aztán közbejött valami, ami minden igyekezetét megghiúsította.

Most is így történt. Sok jel mutatott arra, hogy Lengyelország okult az utóbi hetek és napok külpolitikai eseményeiből s *hajlandó békéjét és biztonságát Franciaország patronátusa alatt egy nagyobb politikai és katonai község erejében keresni*. Ezt a hajlandóságot fokozni és kihasználni; Lengyelországot a nagy védelmi láncolatba beállítani, — ez volt Delbos utazásának legelső és legfőbb célja. Páradésa hiábavaló volt. Igyekezete nem sikerült. Erre vonatkozó tárgyalásai nem vezettek semmi eredményre. Beck, lengyel külügyminiszter kissé kíméletlenül, de határozottan megmondotta francia kollegájának, hogy *Lengyelország nem híve a kollektív egyezmények rendszerének, hanem ugyanúgy, mint Németország, a kétoldali szerződéseket tartja jónak és célravezetőnek*.

Amint már említettem, — Lengyelország nem volt mindig ezen az állásponton. Volt idő, amikor szívesen vállalt volna szerepet és részt vett egy ilyen biztonsági láncolatban. Azóta azonban nagyon megváltozott az európai helyzet és *sok olyan dolog történt, ami elvette Lengyelország kedvét a francia politika útján való haladástól*.

Európa legpolgáribb nagyhatalma, Franciaország néhány év előtt barátsági, sőt katonai természetű szerződést kötött azzal az orosz szövettel, mely már pusztán létével is, *létében fenyegeti Lengyelországot*.

Ugyanílyen természetű szerződést kötött Oroszország a lengyel köztársaság második számú ellenségével, Csehszlovákiával is, akivel a mindenkori lengyel kormányoknak nemcsak állandó kisebbségi vitái, hanem elintézetlen és rendezetlen határkérdések is vannak. Ezekkel az államokkal *Lengyelország nem válhat politikai közösséget és ezektől nem várhatja létének, jogainak, érdekeinek védelmét*. Még csak tiszteletben tartását sem.

A másik oldalon ezzel szemben felemelkedett és megerősödött Németország. A *lengyel külpolitika Középeurópa eme legnagyobb s dinamikai erejében legfélelmetesebb hatalmát sem hagyhatja figyelmen kívül*. Számolt is már vele — okosan és ügyesen, — amikor a világ legnagyobb csodálkozására pár esztendővel ezelőtt 10 éves meg-nem-támadási szerződést kötött vele. Ezek szerint és ezek után Lengyelország nem csatlakozhatik egy olyan láncolathoz, egy olyan szövetségi rendszerhez, amelynek *Németország elvileg is, gyakorlatilag is halálos ellensége*, mert tudja igen jól, hogy ennek a rendszernek *lététől függ a résztvevő államok biztonságának garantálása, mint inkább Németország bekerítése, sakkban tartása*,

hatalmi terjeszkedésének elgátolása és megakasztása a legfőbb célja.

Delbos útja így igen kevés eredménnyel járt. Csupán *dokumentálása* volt annak, hogy ellentétes felfogásuk ellenére is, — kölcsönös megbeszélés és jóakarattal tölti el a két állam vezetőit egymással szemben és hogy esetről-esetre szívesebben vitatnak meg olyan kérdéseket, amelyek a két országot közlelő érdeklik.

A tárgyalások során szóba került állítólag Lengyelország gyarmati igénye is. Erre nézve Delbos ugyanolyan határozottsággal és kíméletlenséggel, — mint amilyen Beck választát jellemezte a kollektív szerződés kérdésében, — jelentette ki, hogy *gyarmatok átengedéséről szó sem lehet addig, amíg Lengyelországnak óriási kiterjedésű „kiaknázatlan” területei van-*

Nyugdíjasok Figyelmébe!

A nyugdíjgyűlés elnöksége értesíti az összes nyugdíjasokat, hogy utalványára (kaphatók Kat. Körben 10. ajtó) nagyon kedvezményes áron vásárolhatnak **SCHERGÉLE SZÖVEKET**

ZAUDERER posztóáruházban

Oradea, Strada Nicolae Iorga No. 1.

nak, ahol nemcsak egyes országrészeinek népfellegét helyezheti el, hanem ahonnan biztosíthatja magának a hiányzó gazdasági erőforrásokat is. Amikor pedig Beck erre azzal válaszolt, hogy a zsidó népfelleg kitelepítésére gondol csak, vagy legalábbis elsősorban, Delbos arra hivatkozott, hogy *kivándorlás vagy kivándoroltatás néprajzi alapon nem lehetséges*. A zsidó népfelleg keressen magának új hazát Palaszínában, mert csak ez az egy hely az, ahová a zsidó lakosság, *„néprajzi alapon”* kivándorolhat, az elbocsátó és befogadó ország jogi és erkölcsi sérelme nélkül.

Érdekes, hogy pont ugyanakkor ment Sztójadinovics Rómába, amikor Delbos Lengyelország és a kisanant államok látogatását kezdte meg. Ez a hirtelen elhatározás sokakban válthatta ki azt a kérdést: miért vált egyszerűen olyan sürgőssé Ciano májusi belgrádi *„vizitjének”* visszaadása. Mit akart elérni, mit akart dokumentálni a jugoszláv kormány vagy talán még inkább Mussolini ezzel a látogatással? *Ellensúlyozni akarták-e mindketten a mérleget, melynek keleti serpenűjébe Francia-*

* *Kisdedek makacs székszorulásánál és nagyobb gyermekek gyomorbélhurttjánál reggel felkeléskor már egy negyedpohár természetes „Ferenc József” keserűvizet is kütünő eredménnyel adhatunk. Kérdezze meg orvosát.*

ország szintén most dobta be presztizsének teljes súlyát? Bizonyítani akarták-e, hogy *Franciaország Olaszország nélkül még a kisanant országában sem csinálhat a saját elgondolása és szájaite szerint való közép- és keleteurópai politikát?*

A felvetett kérdésekre Olaszország félhivatalos lapja a *Giornale d'Italia* ad feleletet, amikor így ír: *„Olaszország különösen örül annak, hogy Franciaország „fő politikai hűbéresének” tekintett ország miniszterelnöke hivatalosan Rómába utazott ugyanakkor, amikor a francia külügyminiszter Középeurópát látogatja meg”*.

A *Figaro* és *Epoque* még tovább mennek Sztójadinovics római megbeszélésének kommentálásában és arra a végső következtetésre jutnak, hogy *„Jugoszlávia ma már inkább Olaszország szövetségese, mint Franciaországé”*.

Érdekes kijelentések hangzottak el mindkét részről a pohárköszöntőkben is. Mussolini felfogása szerint *„a barátság Jugoszlávia és Olaszország között a két ország földrajzi fekvéséből és közös érdekeinek sokaságából folyik”*. Régi politikai dogma ez új, világos és határozott megfogalmazásban! Ezen az alapon békült ki Németország Lengyelországgal és *ezen az alapon lehetne és kellene módus vivendit találniok a többi európai, egymással egyelőre még rendezetlen szomszédosági viszonyban élő államoknak is!* Sztójadinovics a maga részéről *azzal* erősítette meg Mussolini konkrét politikai hitvallását, hogy *a tapasztalatok szerint Olaszország és Jugoszlávia között ilyen alapon megvannak a tartós együttműködés feltételei*.

Mikor ezeket halljuk, visszagondolunk a néhány év előtti állapotokra és örömmel állapítjuk meg, hogy *Európának eme legveszedelmesebb vihararka — az Adriai-tenger partján — megszűnt*. Megszűnt pedig azért, mert a pohárköszöntőkben elhangzott tényállapotokon kívül *nemzetpolitikai világnézetben és a kommunizmus veszedelmével szemben való állásfoglalásban is találkoztak az érdekelt felek*.

Az olasz-jugoszláv barátkozásnak szílei Mussolini multévi milánói beszédéig nyúlnak vissza. Ez a beszéd törte meg a jeget az olasz-délszláv viszony kedvező alakulása számára. Néhány hónap múlva a beszéd után Sztójadinovics és Ciano, május 5-én Belgrádban politikai és gazdasági egyezményt írtak alá. Ebben az egyezményben Délszlávia elismerte a kelet-afrikai olasz hódítást; a két ország kijelentette, hogy *„egymás határait tiszteletben tartja, hogy az egymás közötti viszonyban kizárja a háború lehetőségét; továbbá, hogyha a másik fél harmadik állammal önhibáján kívül háborúba sodródik, — a szigorú semlegesség álláspontjára helyezkedik”*.

Ennek az egyezménynek gyümölcse érik be most Rómában és minden remény megvan

Most jelent meg!

A egyszerű magyar rádió-szónok:
Dr Tóth Tihamér legújabb hatalmas műve:

MIATYÁNK

Költői lendület, izzó hév és gazdagon áradó gondolatok jellemzik a nagy szónok beszédeinek legújabb gyűjteményét is.

Ara igen szép kartonkötésben
280 lei és portó.

Megrendelhető: **Könyvosztályunknál.**

arra, hogy ez a gyümölcs minden európai állam számára édes, hozzáférhető és élvezhető lesz.

Franciaország ugyan egyelőre még nem gondolkozik így. Erre mutatnak azok a franciaországi sajtóközlemények, amelyek látható idegességgel tárgyalják az eseményeket és a jóhangulatot zavaró gyanúsításokat fűznek hozzájuk.

Mussolini a maga nyílt őszinteségénél fogva nem maradt adós a válasszal. Az Intransigeant Rómába küldött tudósítójának arra a kérdésére, hogy miért nem tud kiaiakulni a két latin testvérállam között is az eddiginél és a mainál barátságosabb viszony, a többek között a következőket válaszolta: „Amikor két nemzet tárgyalásokat folytat egymással, akkor tulajdonképpen két kormány folytat eszmecserét. Az Önök népfrentkormányja azonban esküdt ellensége a fascizmusnak, így tehát lehetetlen a megegyezés. Semmit sem tudunk keresztülvinni. Meg kell várni a kedvező pillanatot. Ez a pillanat ma még nem érkezett el”.

Kár, hogy Mussolini, — legalábbis a tudósító cikke szerint — adós maradt annak meghatározásával, mikor és miben látná ennek a pillanatnak az elérését!

Nem világpolitikai jelentőségű, de hatásában világpolitikai jelentőségűvé válhatik a német birodalom legfelsőbb bíróságának az Oberste Reichsjustizkammer-nek egy katolikus pap ügyében hozott ítélete, melyben a papot, — aki Rosenberg könyveinek terjesztését és a könyvekben lefektetett faji világnézetet éles hangon bírálta. — a következő indoklással mentette fel a vád alól: „Minden egyházi férfinak teljes jogában áll erkölcsi és szellemi téren az államot bizonyos kötelességekre figyelmeztetni. A közrend és nyugalom megzavarását nem jelenti az, ha a pap világnézeti kérdésekről olyan nyomatékkal is beszél, hogy a hallgatóságot lelke mélyéig megrendíti. A német népek egyenesen szüksége van a szellemi harcra világnézeti vagy vallási kérdésekben is, mert az ilyen irányú harcok az állam biztonságát nem veszélyeztetik. Azzal, hogy a vád alá helyezett pap Rosenberg eszméi ellen felszólalt, nem a német államot támadta meg, hiszen Rosenberg világnézeti szemlélete teljesen egyéni felfogást képvisel és ezt a birodalom egyoldalulag nem is fogadhatja el. Sőt a Rosenberg által hirdetett világnézet még a nemzeti szocializmus programjával sem azonosítható, amiből következik tehát, hogy a keresztény egyházak fanaikat szabadon hirdethetik”.

Nem valószínű, hogy ez a legfelsőbb bírói ítélet márról-holnapra meg fogja változtatni a német nemzeti szocializmus vezetőköreinek felfogását és eljárási módját a kereszténységgel és a keresztény egyházakkal szemben; — az azonban bizonyos, hogy Rosenberg tekintélyét alaposan megtépázta és korszakalkotó fordulatnak kapuit nyitotta meg a legújabbkori német szellemtörténelemben.

Harmincnégy halottia és kilencvenhét sebesültje van egy angliai vasúti szerencsétlenségnek

1915 óta nem történt ilyen borzalmas vasúti katasztrófa

Londonból jelentik: A skóciai Castle Carl mellett péntek délután az Edinburgh felől jövő gyorsvonat belefutott egy másik gyorsvonatba. Öt kocsi darabokrázott. Eddig huszonhat halottal huzzak ki a romok alól. Az eltakarítási munkálatokat igen megnehezíti a heves hóvihár úgy, hogy az áldozatok végleges száma harmincnégy halott és 92 sebesült. Angliában ez a legsúlyosabb vasúti szerencsétlenség 1915 óta.

A középkori lo-
vag címere dicső-
ségéért küzdött.

Legrain — annyi sikerült és kedvelt illat megteremtője — legfőbb törekvése, hogy biztosítsa hosszú évek sikeres munkájával szerzett címerét. Ez a címer: a közönség bizalma. NOBLESSE kölnivíz és parfüm a legkitűnőbb minőségű, ép ezért a magas társaság és általában a kifinomult izlésű ember kedvelt illata. Az előkelő, nagyvilági nő arra törekszik, hogy elegáns megjelenésével kellemes benyomást keltsen; megszépíti személyének emlékét, ha az illat amit áraszt.

Legrain NOBLESSE

A fasiszta nagytanács ülése

A Népszövetségből való kilépésen kívül a spanyol kérdésben is döntő fontosságú határozatot várnak

Rómából jelentik: Mussolini küszöbönálló bejelentésével kapcsolatban a legkülönbözőbb hírek keringenek. E híresztelések ellenőrzése egyelőre lehetetlen. Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy Mussolini nemcsak Olaszországnak a Népszövetségből s a nemzetközi munkaügyi hivatalból való kilépését jelenti be, hanem döntő fontosságú bejelentést tesz a spanyol kérdéstről is és kitér a gyarmati problémára is. Egész Olaszország feszült érdeklődéssel

tekint a fasiszta nagytanács ülése és az azon hozandó határozatok elé. A határozatok kihirdetése ünnepélyes formában fog megtörténni. A fasiszta párt jelvényeit a párt székházából ünnepélyes menetben viszik át a Palazzo Veneziaába és helyezik el a palota erkélyén, ahonnan Mussolini beszélni fog. Az utcákon mindenütt hangszórókat állítanak fel, hogy az egész város hallja a Duce beszédét. De hangszórók közvetítik Mussolini nagyfontosságú nyilatkozatát Olaszország minden városában és községében. A „Tribuna“ azt írja, hogy annak a határozatnak, amelyet Mussolini Olaszország népével közölni fog, világpolitikai jelentősége lesz és a döntést az egész olasz népnek mintegy önkéntes népszavazással kell jóváhagynia.

Időjárás

A bucurești időjáráskutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Még enyhe, de ködös, felhős idő, sok helyen újabb eső, a hegyeken havas eső, havazás várható.

TESTA

A legbiztosabb hűtés ellen

Cauromáru — minőségáru.

Kérjen mindenütt

CAUROM

hó és sárcipőt.

Pályaválasztási tanácsadás rádióesztéziával

Látogatás Párizs legmodernebb intézetében

Párizs, december 8.

A sokat emlegetett és nagy port felvert cagoulard-összeesküvéssel kapcsolatban vált közismertté Párizsban az „Öszehasonlító Rádióesztéziai Intézet” neve. A rendőrség által fogantatott ház- és pincekutatók alkalmával kiderült, hogy a csuklyával, alarccal felszerelt urak rádióesztézia címszó alatt gépfegyverek, ágyúk, gránátok, pokogépek és más eféle kevéssé rádióaktív anyagok felhalmozásával és öszehasonlításával foglalkoztak. Néhány nappal utóbb a nagy francia napilapokban közlemény jelent meg, amely hangsúlyozta, hogy a lefűlélt társaság öszehasonlító intézete és az igazi Rádióesztéziai Kutató Egyesület között semmiféle öszeköttetés, kapcsolat, sőt még rokonság sincs. Csak a nevük egyforma, egyébként azonban nem azonosak.

A hír vétele után azonnal ellátogattam az igazi Rádióesztéziai Intézetbe. Nem, mintha magányozást akartam volna kezdeni az irányban, vajjon nem rejteget-e helyiségeiben puska-por és nitroglycerint. Inkább azért, mert emlékeztem lapunk genfi munkatársának érdekes cikkére, amelyben Mermet abból, a rádióesztézia atyjáról és szenzációs eredményeiről számolt be. Érdekelt, mire jutottak Mermet abbé tanítványai, akik az ő kísérletei alapján indulnak tovább s azok készítésére létesítettek intézetüket. A cagoulard-összeesküvés csak friss

aktualitást és keretet adott ennek a látogatásnak.

A Saint-Roch-utcában találtam meg a Rádióesztézia házat, amelyet Alfred Lambert igazgat. A földszinten könyvkereskedés kínálta a legújabb szakmunkákat és titokzatos szerszámokat. A kirkatban jókora felirat hirdeti, hogy az intézetben „tudományosan képzett szakemberek ingyen és bérmentve megvizsgálják minden jelentkezőt arra nézve, vajjon van-e forráskutató és egyéb sugárérzékenységi képessége, vagy sem”.

Azzal állítottam be tehát a műintézetbe, hogy szeretném, ha alávéténének a szokásos vizsgálatnak s megállapítanák, lehetne-e belőlem forráskutató, vagy rádióesztéziai fenomén?

Némi várakozás után felvezettek az első emeletre, ahol Lambert igazgató úr személyesen fogadott. Piroszposzsgás arcú, mosolygóképű, őszülő francia polgár. Amikor meghallja kívánságom, először kutatva néz az arcomba, mintha ott is rejtett forrást kutatna. Valószínűleg azt fűrkészte, nemcsak azért jöttem-e, hogy ugrassam, vagy megrézfáljam. Ámde a helyzethez illő komolyságom láttán megnyugszik és mindenek előtt bal tenyeremet kéri el s nyújtja ki vízszintesen maga elé. Már-már azt hiszem, hogy élet-és szenvedésvonalamat akarja tanulmányozni, amikor mellényzsebéből kis bőrtokba zárt kristályfityegőt vesz elő. A fityegő fonálon függ és éppen olyan, mintha valamilyen velencei csillárról szedte volna le. A következő másodpercben a kristályrudacsokát tenyerem fölé tartja s kisse meglendíti, úgyhogy köröket ír le. Közben elmagyarázza, hogy minden élő és élettelen test sugarakat bocsát ki magából. A rádióesztézia, vagyis a sugárérzékenység tudománya a testeknek e kisugárzásaival foglalkozik. A sugárzás legjobb érzékelője saját testünk s idegrendszerünk. Az inga, éppen úgy, mint a forráskutató vésző, csupán arra szolgál tehát, hogy agyunk számára is érzékelhetővé tegye s megkülönböztesse az enélkül elillanó hatásokat.

Kakas vagy jérce?

Minekutána az inga-reakció kedvező eredménnyel járt, most a forráskutató-vészőt adja kezembe Lambert úr. Megmutatja, hogyan kell tartani könnyedén, csucsával előre, aztán feszült izgalomban végigvezet a termen. Körülbelül tíz lépés után a forráskutató-vésző orra lassan a föld felé fordul. Lambert nagyon megvan elégedve velem. Lelkesen állapítja meg, hogy megfelelő stúdium és gyakorlat után kitűnő forrás-és aranykutató válhatik belőlem. Mert ne feledjük el, a vészővel és a rádióesztéziával nem csupán rejtett földalatti vizeket, hanem aranyat, ezüstöt s egyéb értékes fémeket is lehet keresni és találni. Tehát, ha minden kötél szakad, nyitva áll még előttem a Lambert úr által megjelölt pálya.

Ezek után, minthogy a szakvizsgát jól kiállítottam, az igazgató úr már mint jövendőbeli hívéhez és tanítványához szól hozzám. Megmutatja a sajátmaga által készített és szabadalmazott

forráskutató-vészőt, amelynek hossza szükség szerint szabályozható. Elém tesz egy „Bovis-féle rádióesztéziai mérőkészülékét”, amellyel a hozzá szolgáló használati utasítás szerint „a tojásban levő csirkék neme éppen úgy megállapítható, mint az, hogy a születendő gyermek fiú lesz-e vagy leány”. Mindössze érintkezésbe kell hozni a szerkezet pozitív és negatív pólusát a vizsgálandó tojással, illetve a születendő gyermek anyjával.

Kétkedő megjegyzésekre Lambert úr azt válaszolja, hogy az ilyen kísérletek és vizsgálatok eredménye nem annyira a szerkezettől, mint inkább a vizsgálatot végző egyén ráteremtéségtől függ.

Különbözik a szerkezet, amelyet csekély harminc frankért vesztegetnek, még arra is képes, ugyancsak a használati utasítás értelmében, hogy a beteg testrészeket, valamint a föld mélyén rejtő kincseket is a legpontosabban megmutassa. Csak éppen végig kell húzni az oldalról lelógo drótokat a testen, illetve a föld felületén és ahol a papírtáblára szerelt óramutató kileng, ott fénykel a betegség, avagy az elásott arany...

Mi az a testi „polarizáció”?

Nem megvetendő apparátus az úgynevezett Bovis-féle biométer sem. Ennek már nyolcvan frank az ára, de megfelelően nagyobb a teljesítőképessége is. Leírása szerint tudniillik centiméternyi pontossággal megállapítja, hogy milyen mélyen rejtőznek azok a testek, amelyek létét a fenti szerkezet megmutatta. De ezen felül még „minden emberi lény kisugárzásának hullámhosszát és polarizációját is megjelöli, közvetlen kapcsolat, vagy pedig érintkezési lenyomat alapján”. Ami azt jelenti, hogy a biométer egy Budapestről érkezett levél alapján megmutatja, hogy a küldő személynek milyen fokú a „testi polarizációja”.

Akinek pedig még ez sem elég, azt kétségtelenül elkápráztatja a biométer ama tulajdonsága, hogy „regisztrálja a kártékony sugárzásokat, sőt megmutatja azt is, hogy valamely folyadéknek hány fokos az alkoholtartalma”. Mindezt pedig néhány drót és egy beosztott pléh-léc segítségével.

Valamennyi szerkezet közül azonban a „fiziológiai spektrál-létra” viszi el a pálmát. Az előbbiektől eltérően ez nem Bovis úr, hanem Badois mérnök úr találmánya. A spektrál-létrát porcellán vagy üvegtáblára szerelt tizenhárom színes ebonit-henger alkotja. A balzszeles fekete, a jobbzeles fehér. Egyikük északot, másik a délet jelentik. Közöttük azután egy-egy fehér, ibolyántúli, ibolya, sötétkék, világoskék, zöld, sárga, narancs, vörös, vörösn innen, majd fekete gomb sorakozik. Mindegyiknek megvan Badois úr szerint a testben a maga jelentősége. A sárga szín például a vesét és a vele kapcsolatos szerveket, a narancsszínű gomb a májat, gyomrot és epét jelenti. E skála segítségével a kiváló direktor magyarázata szerint nemcsak azt lehet megállapítani, kinek mely testrésze beteg, hanem azt is, hogy melyik az a szín, amely legjobban megfelel életkörülményeinek, vagyis az, amely a legkedvezőbb számára. Mindezt pedig egyszerűen azzal a kis zsebben hordható kristályvagy fémingával lehet találni, amely állandóan ott himbáldozik Lambert úr kezében s amellyel körmozgásokat végeztet előbb a páciensen, majd a megfelelő színű gomb felett. Ha a beteg a sárga gombhoz ér és az inga megáll keze felett, ez azt jelenti, hogy vesebajos. Ha a narancsszínű gombbal kapcsolatban állítja meg az ingát, akkor a májában van a hiba.

Amint látjuk, a „diagnózis” igen egyszerű a rádióesztézia professzorai számára. Igaz ugyan, hogy akadhatnak váratlan komplikációk, amelyeket a legfinomabb ingával sem lehet idejekorán megállapítani, miképpen ezt a csuklyások öszeküvésének váratlan leleplezése is szemléltetőknek bizonyítja...
A. Gy.

Minden öntudatos magyar ember

erre a jére szavaz!

Legkellemesebb téli olvasmányul szolgálunk

az Uj Élet Regénytár legújabb kiadványai:

1. E. B. Hardy:
A FEKETE ORKÁN LOVASA
2. Ijjas Antal:
S. O. S. VILLÁMVIHAR
3. K. B.:
TOBOLSZKI PÁNCÉLVONAT
4. Frd Leslie:
ÉJFÉLI HOLD VÖLGYE
5. Iane Kovách:
SHANGHAI TÜZTENGER
(Elfogyott)
6. Demjén József:
LI TANG HERCEGNŐ

Szép színes fedőlap. Egy-egy regény terjedelme 64 oldal, ára 4 Lei. Tömeges megrendelés esetén 20 % engedmény.

Kapható kiadóhivatalunkban.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.

Külföldön: Egész évre 90 P, félévre 45 P, negyedévre 15 P
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 27.

Csúf szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Csúf, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza
Csakis válaszbellyes magánlevelekre válaszolunk.

**MEGJELENT A DECEMBERI FIZETÉSEK
ÉS NYUGDGIJAK KIUTALÁSÁRA A KIRÁLYI
RENDELET.** Bucurestiből jelenti tudósítónk: *Ófelsége csütörtökön írta alá a decemberi fizetések és nyugdíjak kiutalásáról szóló rendeletét. A rendelet alapján biztosra vehető, hogy a tisztviselők és a nyugdíjasok még karácsony előtt megkapják fizetésüket, illetve nyugdíjilletményüket.*

**BÉLYEGHAMISÍTÓKAT TARTÓZTATTAK
LE A FŐVÁROSBAN.** Bucurestiből jelenti: *I. Stănescu vizsgálóbíró egy feljelentés alapján vizsgálatot tartott több bélyegárúsító helyen és több helyen nagymennyiségű hamis bélyegeket és bélyeges ivypapirt talált. A vallomások alapján letartóztatták Gh. Rebeciucot, V. Vlăduțot és egy Rozog nevű festőt, Icide törvényszéki kapust és Peghenbaum ruhátárost. A hamis bélyegeket még a bélyegárúsító központokba és raktárakba is be tudták csempészni. A hamis bélyegek felkutatása még mindig tart.*

Megkezdődött a
nagy karácsonyi elárúsítás!
Szövetek, selymek, barchendek, flanellek, bársonyok, vásznak
hih tetlen olcsó gyári árban
Maradékok félárban!
VADAS JENŐ nődivatáruházban.
Oradea, B-dul Regele Ferdinand No. 1.

Zürichi zárlat. Párizs 14.69 f6l, London 21.61
egy negyed, Newyork 432.37, Brüsszel 73.49, Milánó
22.72, Amszterdam 240.40, Berlin 174.20, Bécs —
schilling 80.70, Prága 15.20, Varsó 81.80, Belgrád
10, Bucuresti 325.

Nyolcvanegy tasnádi elemista gyermek szülője a zilahi törvényszék előtt

Zilahi tudósítónk jelenti: Ismeretes az a vita, amely a közoktatásügyi minisztérium és a tasnádi katolikus egyházközség között folyik, a katolikus elemi iskola tannyelvét illetőleg. *A minisztérium a pereskedés folytán megvonja az iskola nyilvánossági jogát, a tasnádi állami iskola igazgatója pedig hivatalból beírta az összes gyermekeket az állami iskolába s mert a szülők továbbra is a katolikus iskolába járatják gyermekeiket, iskolakerülés címén először többször megbírságot a szülőket, big ez év tavaszán feljelentést adott be a tasnádi járásbíróhoz, melyben kérte, hogy elzárásra büntessék a szülőket. A tasnádi bíróság a feljelentés alapján 81 szülőt büntetett pénzbírságra, mely hat napi elzárásra változtatóndó nemfizetés esetén.*

A szülők képviselőtében dr. Patzkó Elemér nagyváradi ügyvéd nyújtott be fellebbezést s ugyancsak ő jelent meg a mai napon a zilahi törvényszék előtt s több, mint egyórás védőbeszédben ismertette, hogy megengedhetetlen, hogy egy törvény félremagyarázásával büntessenek ártatlan szülőket a gyermekek állítólagos iskolakerülés címén, amikor ezek vitán je-

Moszkvában nyomtalanul eltűnt egy amerikai író. Moszkvából jelenti: Donald Robinson amerikai író néhány nap előtt nyomtalanul eltűnt Moszkvában, Nacional szállóbeli lakásából. Az amerikai író és felesége november 6-án egy kiránduló társasággal érkezett Moszkvába és azóta a Nacional szállóban laktak. A moszkvai amerikai nagykövetség lázasan nyomoz Robinson eltűnése ügyében, de eredménytelenül. A szálloda alkalmazottai semmiféle felvilágosítást nem hajlandók adni. Az eltűnt író felesége szerdán a külföldi sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy férje tüdőgyulladásban megbetegedett és kórházba szállították. A hatóságok azonban nem akarják közölni vele a kórház helyét és nevét. Csütörtök reggel aztán Robinsonné is eltűnt.

A nagyváradi Kereskedelmi Csarnok tisztelettel értesíti tagjait, hogy évi rendes közgyűlését ma, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg székhelyén a gyűléstermében (Piata Mihai Viteazul volt Nagypiac-tér 6), amelyre tisztelettel meghívja a társulat összes tagjait.

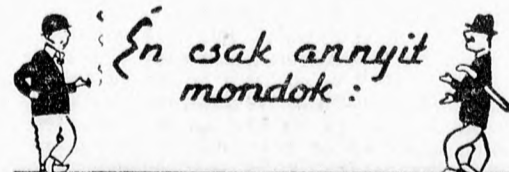
Ismeretlen tettesek eltorlasztották a Jint — kisiklott a tehervonat. Kolozsvár. Saját tud. Tegnap éjszaka 1 órakor a 4710. számú tehervonat Asozszuk és Apahida között kisiklott. A hivatalos vizsgálat megállapította, hogy eddig még ismeretlen tettesek hatalmas dorongokat és kőtömböket helyeztek el a vasúti sínekben és ez okozta a vonat kisiklását. A kisiklás következtében a vonatok 9 óras késéssel közlekedtek. A csendőrség széleskörű nyomozást vezetett be a tettesek kézrekerítésére. Emberélelben nem esett kár, az anyagi kár azonban igen nagy.

**NEM SZABAD A FELOSZLATOTT
DIÁKEGYESÜLETEK NEVÉBEN BESZÉLNI,
AGITÁLNI.** Bukarestből jelenti: A közoktatásügyi minisztérium közli, hogy törlik az egyetem hallgatói közül azokat a diákokat, akik a feloszlattott diákegyesületek nevében beszélnek, vagy agitálnak. A minisztérium ebben az intézkedésében az egyetemi oktatás törvényének rendelkezéseit kiegészítő törvény 16-ik cikkére hivatkozik.

* **Húsmérgezés, kolbászmérgezés, halmérgezés vagy gombamérgezés** előfordulásakor a gyorsan ható természetes „Ferenc József” keserűvíz azonnali használata — egy vagy két pohárral — rendkívül fontos segédeszköz! Kérdezze meg orvosát.

Változások a GPR karácsonyi teheráru forgalmának lebonyolításában. Bucurestiből jelenti: Az államvasutak igazgatósága elrendelte, hogy a timbru apricolalt ellátott élelmiszer és élőállat-küldeményeket a személyvonatokon szállítsák az erer a célra csatolt, külön kezeléssel ellátott kocsiiban. Ezt az intézkedést az teszi szükségessé, hogy december 23-tól, csütörtök éjféltől kezdve 27-ig, vasárnap éjjel bezárólag az államvasutak hálózatain tehervonat nem közlekedik. Az élőállat-szállítványokat és a romlandó cikkeket csak úgy veszik fel karácsony előtt, ha az december 23. csütörtök estig megérkezhetik rendeltetési helyére.

lül minden nap látogatják a katolikus iskolát. Kifejtette, hogy itt vita áll fenn a minisztérium és az iskolafenntartó katolikus egyházközség között, afölött, hogy melyik iskolába járjanak a gyermekek. Ennek a vitának az eldöntésére azonban az iskolakerülésre vonatkozó szakaszt nem lehet alapul venni, mert ennek egészen más a rendeltetése, amint az a parlamenti vitákból is kitűnik.
A zilahi törvényszék december 17-én fog határozatot hirdetni az ügyben.

En csak annyit mondok:
NEURALGINE JURIST
azonnal megszünteti a legmakaesabb fejfájást is!

„Mott” sarok

Három súlyos szó,
a „Mott” pezsgő jó.

Feljegyzések

Kevés izgalmasabb olvasmányt ismerek, mint Carter könyvét, melyben lépésről-lépésre követhetjük az angol tudóst, amint Tut-Anch-Amon sírjának titkaiba beavatott. Minden lépés legalább száz esztendővel hozza közelebb az olvasót ahhoz a korhoz, melyben 4000 évvel ezelőtt épen olyan emberek éltek, mint mi és nagyokat alkottak. Tut-Anch-Amon sírjából pedig elindult diadalmas útjára az egyiptomi nép nemzeti ujjaszületése: eszmények születtek meg s áldozatkészség.

Mussolini egész városrészeket bontat le, hogy a római nép a maga régi nagyságát a saját szemével láthassa és azt újra megélhesse az egész olasz nemzet, melynek ujra Róma lett a központja és a sugárzó napja.

Athén-ban pedig a napokban fejezte be az amerikai archeologiai iskola az ó-kori athéni fórumnak, az agora-nak kiásását. A tudomány-szomj és az áldozatkészség csodákat művelt: mintegy 13 holdnyi területről kellett előbb eltakarítani a házakat és eltávolítani másfélezer esztendő salakját. 370 épületet bontottak le, miután előbb a tulajdonosokat kártalanították és 100.000 tonna földet mozgattak meg, amíg ezt a feladatot el tudták végezni. Ma szabadon áll az a térség, hol az ó-kor szellemi központjának közléte folyt századokon keresztül és a megtisztított kövek beszélni kezdenek: mindennap új, ismeretlen titkokat árulnak el erről az életről s homályokat derítenek fel, melyeken eddig nem tudott átvilágítani a tudomány lámpása.

Azt kell mondanunk, a keresztény embernek, a keresztény kultúrának sajátsága ez a lázas érdeklődés az emberi múlt titkai iránt. Egyetlen kultúrát sem ismer a történelem, mely erre példát mutatna. Százmillió népek élnek ma is a földön a saját multjuk csodálatos romjai között, anélkül, hogy azok titkaival törődjenek. Néhány babona és néhány legenda minden, ami őket ezekkel a kövekkel összeköti és még senkinek sem jutott eszébe közülük, hogy ásót ragadjon, pénzt áldozzon s a tudományos kutatás eszközeivel igyekezzen a kövek alatt szunnyadó titkok közelébe férközni.

A keresztény kultúrán nagygyá nőtt fehér embert azonban egyre jobban nyugtalanítja, izgatja, hajszolja az ismeretlen múlt. Amerika milliókat áldoz, hogy Athén kövei alá bepillantathasson. Az angolok nem rettennek vissza gyilkos babonáktól, hogy az ó-kori Egyiptom titkaiba behatolhassanak. Mussolini az új olasz államnak egész erejét mozgósítja, hogy a régi Róma lerázhassa magáról hanyatló századok vastag salakját.

A feltároló titkok előtt pedig borzongva áll és elmélkedik a mai ember. Azok az antik szépségek, melyek a középkorban kerültek elő Itália földjéből, megindították azt a szellemi ujjaszületést, amelyet renaissance néven ismer a történelem: ez a felfedezés önbizottá tette az embert s megindította azt a fejlődést, mely az embert vallotta a teremtés urának. Ma az ásatások csodái és szépségei előtt azon csodálkozunk, hogy a régi ember tökéletlen műszaki eszközökkel, gépek, villany, vegytan nélkül mennyivel többet tudott áldozni eszményekért, mint mi, akik a földi erők urai letünk s nem tudunk mihez kezdeni azokkal. Ahogyan a bűnös ember a lelkiismeretét, úgy kutatja ma a keresztény ember a saját multját: a földnek ez a hányása keserű szemrehányás, amit magunknak teszünk s a nyugtalanság, ahogyan régi kultúrák elomlott rétegeibe furjuk ásonkat — lelkiismeretfurdalás. (Skin).

* Szépséget ajándékozni. Lehet szépséget ajándékozni? Igen. Minden üveg Scherck vízben benne van. A Scherck arcvízben nem csaldik. Az arcbört egészségesé teszi, megtisztítja, meri a pórusok mélyére hatol, feloldja a mitesszert és minden tisztátalanságot, élénkebbé teszi az arc vérkeringését és megakadályozza az idősebbi öregedést.

Areca-RIP

a legjobb
sportharisnya

Ünnepélyesen megnyitották a nagyvárad Református Kulturpalotájában a Karácsonyi Vásárt. Saját tud. Szombaton délelőtt előkelő és nagyszámú közönség gyűlt össze a nagyvárad Református Kulturházban, ahol a nőszövetségek rendezik meg a kilencnapos karácsonyi vásárukat. A város magyar társadalmának minden árnyalata képviselve volt a vásár megnyitóján. A vásárt a Kulturház nagytermében rendezték meg a nőszövetségek. Izléses, zöld-fehér szallagokkal díszített sátrakban helyezték el a kiállításra és eladásra szánt áruk hatalmas anyagát. Amint a háziipar, a szorgos nőkezek munkája és az asszonyi szívek lelkesedése csak össze tudott hordani, az mind látható és kapható ezen a Karácsonyi Vásáron. 12 óra előtt néhány perccel nyílt meg a vásár, amelynek közönségét először dr. Thury Kálmán egyházközségi főgondnok és utána Pappszász Lajosné, a nőszövetségek elnöknője üdvözölte lelkes és formás szavakkal. Majd Orth Győző egyházközségi utazótitkár tartott előadást a kultúra és az emberi szív jelentőségéről. Ezek után a vásár látogató közönsége a különböző sátrakat kereste fel és a legjobb hangulatban megindult a vásári forgalom.

Megszökött két rab a szatmári fogházból. Szatmár, Saját tud. A szatmári ügyészség fogház munkahelyeiről két vizsgálati fogoly szökött meg csaknem egy időben. Először Varga Gyula zsebmetsző oldott keréket, majd Bauman Sándor kolozsvári mézárós játszotta ki az örök áberését. Baumant a nagybányai rendőrség hozta be az ügyészségi fogháza, mert a bányavárosban több embert megcsalt és meglopott. Baumann állítólag gazdag mézárós, csak nem egészen normális. A szökevények ellen az ügyészség körözést adott ki.

A nagyvárad Sasok turista egyesülete ezúton kéri összes tagjait, hogy folyó hó 12-én, vasárnap délután 5 órakor a Református Otthon Alexandri (v. Teleky) utcai egyesületében rendezendő teadélutánon jelenjenek meg.

Adományozás. Bitay Árpád dr. elhalálása alkalmából, Marinescu Jenő főmérnök 300 lejt adományozott koszoru megváltás címén a Brassóban építendő Császár-otthon javára.

KÖSZÖNYNYILVÁNÍTÁS

Mindazoknak, kik felejthetetlen drága jó fiunk elhunyt alkalmából fájdalomunkban részvételükkel osztottak, hálás köszönetünket ezúton fejezzük ki.

SZABÓ IMRE

igazgató-tanító és családja.

Elhalasztották a bírósági tárgyalást a premontrai rend jogi személyisége ügyében. Nagyvárad. Saját tud. Tegnapra volt ismét kitűzve, löbbszöri halasztás után, a Premontrai Kanonok Rend jogi személyisége ügyében a tárgyalás. A nagyvárad ítéletábrá II. tanácsa előtt a rend képviselőjében dr. Patzkó Elemér, a rend ügyésze jelent meg, míg a minisztérium képviselőjében Gheorghe Suciú bucaresti állami ügyvéd jelentkezett, aki magával hozta a minisztériumi iratcsomót, amely a jogi személyiséget megvonó határozat indoklását is tartalmazza. Dr. Patzkó Elemér a tárgyalás halasztását kérte, mert, mint mondotta, a most első ízben bemutatott miniszteri iratcsomót és miniszteri indoklást sohasem volt még alkalmá látni, annak tartalmát nem ismeri a így szüksége van arra, hogy a határozati indoklást tudomásul vehesse s ebben a tekintetben is kifejtthesse az általa képviselt rend álláspontját. — A tárgyalás elhalasztása után kérdést intéztünk dr. Patzkó Elemérhez, hogy a minisztérium által bemutatott dosszié és a jogi személyiséget megvonó határozat indoklása mit tartalmaz és nem fog-e újabb fordulatot adni az ügynek. Dr. Patzkó kijelentette, hogy csupán futólag olvasta el a miniszteri indoklást, amely a jogi személyiséget megvonását Ghibu professzornak a premontrai rend ellen írt könyvére alapozza. Dr. Patzkó szerint, ez se nem jogforrás, se nem bizonyító erejű okirat, tehát sem jogelismerésnek sem jogfosztásnak alapját nem képezheti, már csak azért sem, mert köztudomású, hogy Ghibu professzor a minisztérium megbízásából írta meg könyvét.

Másfél évet kapott a bosszúból gyújtogató gazda. Szilágyosmlyó. Saját tud. A zilahi törvényszék az elmúlt napokban hozott ítéletet Pop Nichita salsági gazda ügyében, aki — mint megtuk annakidején — bosszúból felgyújtotta Pop Joan falubelijének a házát. A tüzet csak későn vették észre a szomszédok s a háiban álvó gazdát és családját az utolsó percekben mentették ki az égő épületből. A rendőrség annakidején rövid nyomozás után megállapította, hogy a tüzet gyújtogatás okozta s a gyanyó Pop Nichitára terelődött, akiről mindenki tudta a faluban, hogy haragban volt Pop Joannal. A törvényszék büntető tanácsa most másfél évi fogsázbüntetéssel sújtotta a bosszúból gyújtogató gazdát, aki megnyugodott az ítélethez. A büntetésbe a vizsgálati fogászat beemlítette a törvényszék.

Védekezze!

Gargalizálj naponta többször kelte mennyiségű vízzel hígított Diana sóbormesszel mely megöli a fertőző baktériumokat.

• megvédi az egészséget!

Ex or. igazi

A nagyvárad Liszt Ferenc ének- és zenekar férfi- és vegyeskara 1937 december 26-án délután 5 órakor a Barátok templomában karácsonyi hangversenyt tart. A műsoron Bach, Rinc, Rosini orgonaművei, valamint Bárdos Lajos, Caldara, Zeuskovszky József, Kerényi György, stb. karácsonyi kánonai, vegyes és férfikarai szerepelnek. Belépés díjtalan. A műsor ismertetésére még visszatérünk.

* Amióta a Togat-tablettát ismerem, nem felek semmiféle meghűléstől (gripától). Főfájásnál, torokfájásnál, rosszindulatú idegzsábanál csak a Togat segít rajtam. Előírás szerint bevéve, azonnal elmúlnak a fájdalmak. Togat-bevétele után nagyszerűen alszom.

Brassóból jelentik: Megirtuk, hogy Brassóban mintegy 16.000 mester- és segédkönyv kerül kicserélésre. Az itteni munkakamarán e munkálatok már javában folynak és előreláthatólag január elsejéig befejeződnek. A munkakönyvek kibocsátása a munkakamara 3. számú szobájában délelőtt 11-13 és délután 5-7 óra között történik. A munkakönyveket csak személyesen lehet átvenni és a munkakamarától kapott igazolvány szükséges. — Két nagyszabású betörés is történt az elmúlt éjszaka városunkban. Ismeretlen tettesek álkulccsal behatoltak Szóca Lajos Duca-utcai lakásába, ahonnan 35 ezer lei értékű ruhaneműt loptak. Ugyancsak álkulcs segítségével nyitották fel Seemann Valtér Vár-utcai lakását. Innen a betörők ruhaneműn kívül különböző értékeket is magukkal vittek. A kár több mint 10 ezer lei. — A 3-as számú motoros, amely Brassó és Bucuresti között közlekedik, tegnap délelőtt a predeali nagy alagút közelében halálra vágta Garcea Aurél vasúti 6r 5 éves kislát. A szerencsétlen gyermek játék közben nem vette észre a motoros közeledését, amely aztán halálra gázolta.

* Szükszorosulánál, feltuvódásnál, légzési zavarnál, szívdobogásnál, szédülésnél és fülzúgásnál a belek működését egy-két pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz csakhamar elrendezi, az emésztést előmozdítja, a vérkeringést felrangsítja s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Kérdezze meg orvosát.

SPORT

Játék nélkül:

Románia-Egyiptom 2:0

Bucurestiből jelentik: Végre valahára az „egyiptomi ügy” lezáródott. A FIFA távirati-ig értesítette a román szövetséget, hogy miután Egyiptom a megadott határidőn belül nem válaszolt arra a felszólításra, hogy december 17-én Kairóban mérkőzzék a világbajnokságért, Romániát játék nélkül győztesnek jelenti ki 2:0 gólaránnyal. A világbajnokság rendező bizottsága még külön telefonon is felhívta a román szövetséget, nehogy elinduljon a csapat Kairó felé.

Ezzel Románia félig máris benn tekintheti magát a világbajnokság döntőjében. Ugyanis, ha áprilisban Egyiptom ki is áll Bucurestiben a második mérkőzésre, két gól előnyével aligha esik ki Románia.

Hogy ilyen erélyes eszközöz folyamodott a világbajnokság rendező bizottsága, valószínűleg az az oka, hogy a franciák féltek: nehogy nagyszabású kártérítést keljen fizetniök Romániának.

Nem döntik el az őszi elsőseget. Bucurestiből jelentik: A Gazeta Sporturilor érdekes díjat ajánlott fel a Venus és az AMTE kettős mérkőzésből kikerülő győztesnek, hogy az őszi bajnoki címet döntse el. A kétszögletű érdekes terv csak Aradon találkozott tetszéssel, mert az AMTE hajlandónak mutatkozott volna a kettős mérkőzés részvételére. Eladescu, a Venus alelnöke azonban a terv ellen nyilatkozott, tehát most már bizonyosra vehető, hogy a Venus-AMTE mérkőzés, amelyet még ebben a hónapban tartottak volna meg, elmarad.

Összeállította az 1938. évi nemzetközi játéktervet a labdarúgó szövetség. Bucuresti. Saját tud. A labdarúgószövetség tegnapi ülésén összeállította az 1938. évi nemzetközi játéktervet. Előzetekkel állapították meg az egyiptomi ügyben a kedvező kialakulást. A román-egyiptomi revansmérkőzés időpontját, április 17-ét minden esetre fenntartották. A Benes-kupamérkőzések keretében a román válogatott csapat játszik: május 8-án Jugoszláviával Bucurestiben, szeptember 7-én Belgrádban, október 28-án Csehszlovákiával Prágában. Junius 4-én játszik Románia egy még meg nem állapított ellenféllel Franciaországban. Lesz még két nemzetközi mérkőzés.

A gyerekek nagyon örülnek
A szép kis játékszernek
Ha a Havranek cégtől veszi
Az biztosan boldoggá teszi.

Anyukám! vegyél hát gyorsan,
A Havranek cég tudod hol van.
Játékja szép, mint egy álom
Csodás dolgok olcsó áron.
Hogy mindég örömet tegyél
Játékot Havranektől vegyél.

Havranek utóda

Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand 12. sz.

Szekecsztői üzenetek

Irg. Növ., Nagykároly. A jövővi Eucharisztikus Kongresszusra társasutazás minden esetre lesz. Közlebbi részleteket most még nem írhatunk sem az időtartamot, sem az árat illetően. Külön utazási igazolvány is lesz, ugyszintén jelvény. Ez utóbbit már forgalomban is van. Részletes felvilágosítást a jövő hónap vége felé adhatunk.

ÖREG HÁZBAN

Vám utca, öreg ház — most itt lakom —
megbarnult bútorok, halk emberek,
fukó, virágos dísz a falakon,
egy régi szentkép, ócska kerevet.

S egy süket zongora — ez az egész.
S a fűzött gyöngyernyőjű régi lámpa
a tapétán fényt hullajt szét — szobánkba,
Ityon volt otthon s szemem visszanéz.

Kisvárosi éjjel s egy reccsenés nesztét
hallom csak most, az óra üt —
vállamra sok mázsás emlék feküdt,
zsibbadok, érzem a múlt kezét.

Rézgombhoz érek, most valami kattán...
Jaj... ez a feketeség... itt a végem...
gyermek vagyok most, mint valaha régen,
Ki a sötétben egyedül maradtam...

MIHALY LÁSZLÓ.

Ajándékozzon szépséget

Hát lehet szépséget ajándékozni? Igen!

Minden egyes üveg Scherk arcvizében

benne rejlik. Tegyen egy üveg

Scherk arcvizet a karácsonyi

asztalra! Hosszu hetekre aján-

dékoz örömet. Üvegek à Lei 62"

103" 164" 300" 475"

IDŐK SODRÁBAN

Roger Martin du Gard, az új Nobel-díjas író

írta: Rády Elemér

Mióta Szent-Györgyi Albert professzor, a kiváló szegedi magyar tudós megnyerte az idei orvosi Nobel-díjat, fokozott érdeklődést tapasztalunk a magyarság körében Nobel élete és a Nobel-díjak története iránt. A napokban magyar szerző tollából egy igen érdekes Nobel-életrajz is megjelent (ismertetésére még visszatérek az idők sodrában), ami ismét csak azt igazolja, hogy a magyarság tudni akarja, ki volt az a különös ember, aki a világ számára a legszebb jutalmat és a dinamit képében a legnagyobb büntetést hozta meg.

A Nobel-díjak iránt két esztendő óta — megvallom — kicsit szkeptikus vagyok. Amióta a békedíjat egy német kommunista író, Karl von Ossietzky nyerte meg, úgy érzem mindig, hogy a Nobel-díj zsürije tulajdonképpen az igazi nagyságot csak a fizikai, a kémiai és az orvostudományi díjak odaítélésénél tudja jutalmazni. Az irodalmi és a békedíj odaítélésénél világnézeti szempontok is érvényesülnek, amelyek, ismerve a stockholmi akadémia és a norvég Storching rózsaszínű baloldaliságát, az ítélet pártatlanságát illetőleg nem nyugtatnak meg.

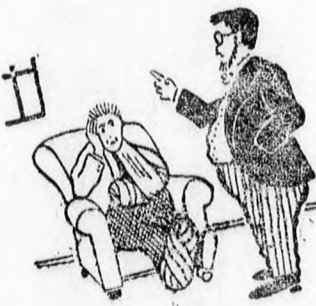
Ossietzky békedíja óta szkeptikusak vagyunk egy kicsit és most a legújabb irodalmi díj odaítélése után ez a szkepticizmusunk csak fokozódott. A legújabb Nobel-díjas író, Roger Martin du Gard irodalmi munkásság és jelentőség tekintetében messze elmarad nemcsak a világirodalom, hanem a mai francia irodalom nagyjai mögött, akik elé pedig ez a Nobel-díj oda akarta őt állítani. Az az érzésünk, hogy mint Ossietzky botrányos békedíjánál, úgy Martin du Gard irodalmi kitüntetésénél is világnézeti szempontok domináltak.

Mingyárt bevezetőül megállapíthatjuk, hogy Martin du Gard irodalmi munkássága nem abban az irányban haladt, amellyel a Nobel-díj alapító levelében kitűzött célt el lehet érni. Nobel végrendelete szerint az alapítvány jövedelmének egyötöd részét annak kell odaítélni, „aki az irodalomban a legkiválóbb idealista irányt képviseli.” Nos, Roger Martin du Gard irodalmi oeuvreje legalább olyan messzire esik az idealista iránytól, mint Ossietzky békemunkája a nobeli béke-apostolkodás meg-

határozásától, amely szerint a békedíj annak ítélendő oda, „aki a legtöbb és legjobb munkát fejtette ki a népek testvérségéért, a jelenlegi hadseregek megszüntetéséért, vagy csökkentéséért és a békekongresszusok szervezéséért.”

Vajon a világ komoly béke-munkásai, politikusai és intellektuelsei körében hányan ismerték a botrányra dagadt díj-kiosztás előtt Ossietzkyt és munkásságát? Hiszen neve csak a kétes baloldali intellektuelsek körében forgott közzsájon, ott idézgettek sekélyes cikkeiből s amikor a hitleri Németország internáltatta, csak ott, a sötét helyiségekben titkos ülésekre gyülekező sejtékben okozott felháborodást a német bíróságok, — mint mondani szokták, — „haladás és kultúraellenes” ítélete. A baloldali sirámok között szinte megfélemeztek arról is, hogy Ossietzkyt már a Weimari Németországban is elítélték egyszer. Ossietzkyt akkor a ma már végegyengülés miatt kimulás előtt álló emberi jogok ligája ajánlotta a békedíjra és a szocialista többségű norvég Storching ötös bizottsága felhasználta az alkalmat, hogy Ossietz-

A reuma megtámadja az ízületeket, izmokat és a szívet

— Jaj! A reuma összetörte a csontjaimat!
— Egyetlen egy orvosság van ez ellen:
reggel és este egy CARMOL[®]-os bedörzsölés.

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszer megfázás, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen.
Ára üvegenként 22 lei.
Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

kyvel fejezze ki ellenszenvét az új Németország iránt.

És most, a legújabb irodalmi-díj odaítélése után, ismét megkérdezzük: milyen szempontok, milyen világnézeti megfontolások játszottak közre, kinek volt szíviügye, hogy ez a második vonalban álló író kapja meg a legnagyobb irodalmi kitüntetést, amelyet író egyáltalán megkaphat? Hiszen a francia irodalomban magában sokkal fényteljesebb, csillogóbb nevek vannak, ha csak Paul Valéryt, Mauriacot, Claudelt, Duhamelt, Jules Romaint, Estaimiét, vagy akár Gidet említsük, akik már évek óta a francia irodalmi élet jelöltjei a Nobel-díjra.

Nézzük meg, ki is ez a Martin du Gard, aki most egyszerre a világ érdeklődésének a középpontjába került. Műveit aránylag kevés nyelvre fordították le s — igen érdekes — magyarul még egyetlen könyve sem jelent meg. Pedig tudjuk, hogy kevés nemzet dicsekedhetik el annyi joggal, mint mi, hogy lépést tartunk a világirodalommal és az igazi nagyok alkotásai (sajnos, sokszor a harmadik és negyedik garnitúrák munkái is) szinte napok alatt kerülnek a magyar olvasók kezébe.

Roger Martin du Gard hírnevét és sikerét egy tízkötetes regényciklusnak köszönheti, A les Thibault, amelynek első kötete 1922-ben jelent meg, a francia családi élet problémájával foglalkozik. A regényirodalomban már a múlt század végén szinte a középpontba került a család problémája. Bourget még a társadalmi válság megoldását a család megmentésében látta. A háború után a legnagyobb megrázkódtatás az összes társadalmi intézmény közül a családot érte és ez a válság az irodalomban is megnyilvánult s a háború utáni írók egy része magáévá téve Gide hírhedt mondanát: „Familles, se vous haïs.” Családok, gyűlöltek, — valóságos irodalmi hajszá indul meg a család ellen. Az írók a reakció, a nyárspolgári maradiság, az emberi bűnök és melegágyának rajzolják meg a családot, valóságos torzképeket rajzolnak a szülők és gyermekek viszonyáról.

Roger Martin du Gard család-regénye, a Karamazov testvérek, a Buddenbrooks és a Forsyte Sage francia változata már ennek a Gide-i családgyűlöletnek az eszmei hatása alatt születik meg. A les Thibault első kötete 1922-ben jelent meg s ezután 1929-ig minden évben megjelent egy-egy kötet. Ekkor hosszú szünet következett be, az „Apa halála” után a Thibault családnak a békeidőkben megrajzolt sorsát az író sokáig nem tudta a mai korba beilleszteni. 1936-ban azután megjelent az utolsó rész három kötete, az „1914 nyara”, de ez is csak a békeévek végéig vezet el s az író még adós a befejező egy-két kötettel.

De a Thibault család sorsa már így is teljesen előttünk áll. Az apa meghalt, s a három főszereplő közül kettő sorsa már megpecsétel-
tetett. Jacques Thibault, aki a Gide-i riadóból

merített erőt a lázadásra, előbb a család ellen, majd a társadalommal szemben is — saját lelkiismeretvizsgálatának meddő szemléletében jut zátonyra. Antoine, az orvos begubózik a nyárspolgári szintelenségbe. Csak Daniel de Fentanin sorsa bizonytalan még...

Es ebből a hatalmas családregényből bontakozik ki előttünk a legtitkosabb Roger Martin du Gard egész világszemlélete: a kiábrándult idealizmus, szkepticizmus az ember erkölcsi képességei iránt. Martin du Gard hősei Antoine, a jó orvos és Jacques, az eszményi forradalmár nem érhetik el céljukat, hiába mennek el az emberi lehetőségek végső határáig, mert az író szerint a teremtés rendjében van valami hiba. A végső pont, ahova Martin du Gard eljut, a legsötétebb pesszimizmus, a le-sújtó céltalanság.

Bármilyen nagy alkotás is a Les Thibault, bármennyire érvényesül benne az író fegyelmeztsége, alkotó képessége, ábrázolóképes-sége s hangjának puritánságával bármennyire is kiemelkedik a megszokott naturalista erkölcs-rajzok nivójából — sőtét pesszimizmusa bizony nem áll összhangban a nobel-i követel-ménnyel, az „idealista irányzat”-tal.

Es amilyen mértékig áll ez a Les Thibault-ra, ugyanúgy vonatkozik többi regényére is. Az 1913-ban megjelent *Jean Barois*-ban a hit és a szabadgondolkodás vívja harcát, rajzolja meg egy tudós családi életének és a hírhedt Dreyfus-ügynek a határai között. A küzdelemből a sza-badgondolkodás kerül ki itt diadalmasan, de épp úgy, mint a Les Thibault-ban, itt is a tár-sadalom lelki csődjét rajzolja meg. Legújabb könyvében, az 1933-ban megjelent *Vicille Franceban* (Öreg Franciaország) a legsötétebb színekkel festette meg a francia falu életének vígasztalan sivárságát, halálraírt poshadását. Ez a regény egyébként enyhe kis irodalmi bot-ránnyá dagadt megjelenése után.

Martin du Gard irodalmi oeuvreje jellem-zésének teljességéhez tartozik az is, hogy ez az író ábrázolásában sokat merített a pszichoanalízis módszeréből is. *Confideuce Africaine* című regénye a szexuális ösztönélet freud-i értelme-zésével pszichoanalitikai regény. Azzal is tar-tozunk az igazságnak, hogyha megállapítjuk, hogy Du Gard írásművészete egyéni, új és va-lóban művészi eszközök segítségével vételével alakult ki. Higgadt tárgyilagosságú, világos, minden finomságra kiterjedő stílust teremtett magának, alakjait pompásan beszélteti. Nincs semmi túlméretezve, a mindennapok élete ele-venedik meg előttünk. Gide mondta róla: „Bá-vális, hatalmasan banális.”

Roger Martin du Gard irodalmi eszménye igen távol áll a Nobel-díj alapítólevelének kö-vetelményeitől, az idealista irodalomtól. Miért döntött hát a stockholmi akadémia így: kér-dezhetjük joggal. Aki ismeri azonban ennek a tisztas intézménynek egyhe baloldaliságát, min-dent megért. Hiszen közrejátszhatott az is, hogy a döntő bizottság tagjai sokkal jobban

ismerték Du Gard-ot, mint másutt, mert talán Svédországban volt a legnépszerűbb. Pszichoana-litikus ábrázolási módja, szkepticizmusa szinte kivételes népszerűséget biztosítottak számára a skandináv államokban. De talán még sem ez volt a döntő érv és szempont. Roger du Gard Nobel-díja a múlt század régi és századeleji kételkedő, szabadgondolkodó, „régí világ”-nak szólt, enyhe kitüntetés volt az „új idők” más szellemével szemben. A stockholmi akadémia tisztes bírálói a maguk módján hitvallást tettek egy középút mellett, amelyről, úgy látszik, a világ le akar kanyarodni, de amely mégis olyan langyos-kellemes tájak felé vezetett... Martin du Gard-ban a szélső baloldali Gide és a jobb-

oldali Claudel és Mauriac között akarták meg-hirdetni azt a kompromisszumot, amelytől ez a „baloldali mérsékelt” irányzat a kor nagy vi-lágnézeti küzdelmeiből szeretne kikisiklani s amellyel talán sikerülne visszacsempészni sok-mindent, amit azóta az új idők fuvallata mesz-sze elsöpört...

Vajjon a stockholmi akadémian komo-lyan hisznek-e abban, hogy az ilyen „közép-útás” döntésekkel jó szolgálatot tesznek a No-bel-díj egyszer már megingott hírnevének? S bíznak-e abban, hogy egy-egy ilyen „hitval-lás”-sal meg lehet állítani az eszmék új ára-dását, amely a Claudelek és Mauriacok igaz-ságát viszi a diadal felé?...

EURÓPAI ARCÉLEK

Beck ezredes, a lengyel külügyminiszter

Írta: Császár Béla

Öt éve áll a lengyel külügyek élén. Ez az öt esztendő Lengyelország történetében is korszakot képvisel, az újjáébredt, nagy Lengyelország olyan nagyvonalú külpolitikai tevékenységét, aminőre a háború óta alig akadt példa.

Munkáját azzal lehet a legjobban jellemezni, hogy ő teremtette meg az önálló lengyel nemzeti külpolitikát. Most, mi-

kor a világsajtó hosszú cikkekben és méltatá-sokban irt Beck pá-lyájáról, ezzel a meg-állapítással kezdte és azt hangoztatta, hogy Becknek sikerült or-szágát megtartania a barátok között és új barátokat szereznie. Valóban, ha vissza-tekintünk a Beck kor-rát megelőző korszak-ra, azt kell látnunk, hogy azt főleg a bizonytalanság jellemezte. Lengyelország, mikor a viz-szultai csatában megmenekült a szovjet-hengertől és új, friss erői birtokában, visszanyerve szabad-ságát és energiáját, elindulhatott a hatalmi ál-lapot utján, minden oldalról ellenséggel volt körülvéve. Keleten az orosz, nyugaton a német birodalom állt fenyegetően, az egyik, mivel hát-rányára nyerte vissza önállóságát, a másik, mivel nemzettestébe vágott bele a lengyel érdekek danzigi korridorral és Kelet-Poroszország elsza-kításával. A viszony nem volt tulságosan szívél-yes délkeleti szomszédjával, Csehszlovákiával szemben sem, bár ezen a vonalon csak később nőttek áthidalhatatlannak az ellentétek. Romá-niával a lengyel állam, épen azért, mivel terü-leti, vagy más ellentét nem ékelődött közéjük, normális kapcsolatban állt.

Ez a helyzet, ha lehet, még kritikusabb volt,

mikor Beck József ezredes vette át a lengyel kül-ügyek irányítását. Ismeretlen ember volt a nép körében, de a felsőbb osztályok előtt is, az a pár bizalmas megbízás, mellyel Pilsudszki tábor-nagy küldte külföldre, természetesen nem terelhette rá a figyelmet, csak a tábornagy tudta, hogy kitűnő embert ültet a külügyminisz-teriumba, mikor 1932 őszén rábízta a külügyek vezetését. Nagy feladatok vártak rá, de ép az bizonyítja, hogy a legalkalmasabb ember volt, hogy sorra mind megoldotta őket. Lengyelország nemzetközi tekintélyét soha nem látott színvo-nalra emelte s biztosította hátát minden vesze-delem esetére.

Beck a Pilsudszki baráti köréhez tartozott. Tagja volt az u. n. ezredesek klubjának, amely-nek embereit maga a tábornagy válogatta össze s az ő oldalán vettek részt a harcokban és küz-delmekben, majd a lengyel szabadság kivívása után az új állam felépítésében és megalapozásá-ban. Valóságos diplomata egyéniség, hallgatni tudó, finoman mosolygó, előkelő és hívős ember volt a varsói külügyminisztérium új gazdája, aki azonban, alig rendezkedett be, máris nagy-szabású tevékenységbe fogott a tábornagy jóvá-hagyásával és biztatására. Ha külpolitikájának sikerét kutatják, ezt kétségkívül abban lehet fellelni, hogy külpolitikáját kizárólag a lengyel és hangsúlyozottan a lengyel nemzeti érdekek töretlen szolgálata hatotta át, eszerint szabta meg állandóan országának nemzetközi maga-tartását, eszerint kezdeményezte különböző po-litikai lépéseit vagy építette kombinációit. Ez a nemzeti gondolattal és a lengyel érdekek szolgál-atával átitatott külpolitika az ország cselekvési szabadságának fenntartását is jelentette és gyümölcsözőnek bizonyult, mert teljes mértékben biztosította az ország nagyhatalmi állását. Ez a külpolitika teljesen reális politika volt, amely mindig számolt az adottságokkal, a tényekkel és a lehetőségekkel.

A valóságok iránti erős érzelme vezette or-szága érdekeinek és biztonságának kiépítésében. Addig Lengyelországnak csupán egy érdemleges szerződése volt, Franciaországgal, amelyet még elődje kötött, — de a francia hatalom messze volt s a veszély esetén minden segítség csak platonikus lehetett. Beck biztosítani akarta mind-két oldalról országát. Tárgyalásokat folytatott a szovjettal, majd Londonban Litvinovval szemé-lyesen is találkozott, az ott összehívott világ-gazdasági konferencia alkalmával s létrejött 1933 július elején a támadó fél meghatározásá-ról szóló egyezmény, amelyet nem sokkal később orosz—lengyel megmentőadási szerződés köve-tett. Beck ezredes nemsokára német—lengyel viszonylatban is normalizálta a kapcsolatokat. 1934 januárjában a két ország között 10 évre szóló egyezmény létesült, amely kikapcsolta vi-tás kérdéseiket s a Kellog-paktum szellemében rendezte ellentéteiket és felmerülhető vitás kér-déseik elintézési módját, kizárva az erőszak al-kalmazását.

Európai jelentőségű tett volt ez a meg egye-zés, olyan két állam között, amelynek népe év-tizedek óta ösztönösen gyűlölte a másikat és csak lekicsinyléssel volt képes beszélni a másik-ról. Beck a megbékélés nagy művét hajtott végre és a békés együttélés szellemében oldotta meg a nagy problémát. Természetesen Francia-

Új, nagy német hydroplán,

a „Do 24”, amelyet a napokban adtak át a forgalomnak. A lehető legmodernebb felszerelésű, óránként 315–340 km-t repülhet be.

ország a megegyezést idegesen fogadta, azt állítva, hogy ez ellentétben áll régebbi kötelezettségeivel. Ez persze nem felelt meg a tényeknek, amit Beck bizonyított azzal, hogy francia-lengyel viszonylatban továbbra is normális kapcsolatokat tartott fenn. Mindenesetre tény, hogy a Németországgal való megegyezéssel Beck ezredes az önálló nemzeti politikát állította előtérbe és visszaszorította mindazokat a mesterkedéseket és befolyásokat, amelyek Lengyelországot nemzeti érdekeitől távolító idegen nagyhatalmak érdekeinek szolgálatába akarták állítani.

A lengyel nemzeti érdekeket előtérbe állító Beck-külpolitika továbbra is megtartotta az őszinte és szívélyes együttműködés és barátság hagyományait Magyarország irányában. Beck ezredes külpolitikai expozícióiban és nyilatkozataiban mindig a mély rokonszenv és barátság hangján emlékezett meg Magyarországról. Néhány évvel ezelőtt a magyar miniszterelnök, majd tavaly tavasszal a lengyel miniszterelnök adott nyomatékos látogatásával a két országot évszázadok óta töretlenül összefűző barátságnak.

Szívélyes viszony jellemzi az olasz-lengyel kapcsolatokat is, ami ugyancsak Beck külpolitikájának eredménye. Csehszlovákiával Beck sohasem törekedett a viszony mélyebb értelmű normalizálására, annál inkább megnyilvánult ez román, illetve jugoszláv viszonylatban. Romániával különösen melege fűzték a viszonyt az elmúlt hónapokban lefolyt külügyminiszteri, majd államfői látogatások. Ha elgondoljuk, hogy Lengyelországnak Romániával közös érdekei vannak a szovjettal szemben, — világosan áll előtűnik a lengyel-román kapcsolat igen szívélyessé vált állapotának értelme. Igen jó a viszony a balti államokkal is, kivéve Lengyelország közvetlen szomszédját, Litvániát, amelyről több érdekellentét választja el a lengyel bírodalmat.

A Beck-féle külpolitika a nemzeti érdekek közvetlen gondozásán kívül nem felelt meg az egyetemes európai érdekek és célok szolgálatát sem. Minden jóindulatu és üdvös nemzetközi megmozdulásban Lengyelország is résztvevő s viszont felemelte szavát minden olyan terv vagy kísérlet ellen, amelyet Európa sorsára nem talált előbbresegítőnek. Így utasította el Beck ezredes következetesen egy keleti paktum tervét, amely csak bizonyos államokra terjedt volna ki és fegyveres segítség kötelezettségét léptette volna önműködően életbe. Beck volt az, aki a népszövetségi reform szükségességét először hangoztatta Genfben s azóta is állandóan napirenden tartja ezt a problémát. Építő és alkotó külpolitika a Beck ezredes irányította lengyel külpolitika, amely egyszer sem tévedt bele a kicsinyes érzékenykedésbe, vagy a pillanatnyi előnyöket nyújtó és időlegesen haszonnal kecsegtető zsákutcákba, hanem mindig a nagy nemzeti célokat, a nemes hagyományokat nézte és ezekhez szabta a lengyel élet érdekeinek és céljainak diplomáciai gondozását.

TYP
A legjobb
hajtó

OSZI DALL

Hullong a lomb,
Szellő-domb
Gyászdaia zsong a tájon.
Az ég borong,
A sziv szorong,
Elbúsong a halálon.

A síron át
Senkise lát
A titkoló homályon...
Az Ur imádd!
Higgy s mordj imát:
Az elmulás ne fájjon

KULCSÁR FERENC

ELTEMETTEK BOTAR GÁSPÁRT

Rövid életrajz. — Páratlan egyéniség. — Vasember és acéljellem. — Épopéás utolsó napjai. — Tordagyásza. — Amikor egy egész város zokog vallás és nemzeti különbség nélkül egy katolikus pap ravatalánál. — A temetés

Torda, december hó. A villámcsapás hatása alól aligha eszmélt még fel valaki közülünk, hogy: a délceg, erős, az igazságos, a töretlen munkás, a szegények atyja, a tapintatos lelkipásztor Botár Gáspár már nincs. Pótolhatatlanul hiányzik és hiányozni fog azoknak, akik csak egyszer is valahol megismerni tanulták. Emberi sors, csak igen váratlan: úgy ment el, ahogy ő akart elmenni, hirtelen és búcsúzás nélkül. És ebbe nem tud belenyugodni gyarló, rohanó, elfoglalt, elszibbadt kicsi mi-voltunknak két nemes vonása: a hála és a szeretet. Feltétlenül találkozni szeretnénk még Botár Gáspárral, filmszerűen, egy-egy mozaikot megvilágítani életéből. Ne féljünk, hogy mással tévesztjük össze! Olyan markáns egyéniség volt, hogy messze kimagaslott ebből a szürke, tucatvilágból...

Élet az egyenes acélvíványon

A csiki fenyvesek alján, Csiktapolcán született 1884 január 22-én, ott, ahol égbetűró egyenes fenyőóriások törnek felfelé a rengetegből. Ilyen fölfelétűró, egyenes ambíció volt egész élete. A zömök kis zekés elemista együtt „glicsirozik” a kifényesített jégcsuszán. Vigan siklanak a patkós csizmák, amikor a kis Botár Gáspár, mintha megingott volna. „Vigázz Gáspár!” — kiáltja valamelyik apró kis cimborá. — Gáspár esés nélkül ér a célba, megragadja pajtása karját: „Jegyezd meg magadnak konyé, Botár Gáspár nem esik el!” — És nem esett el akkor sem, amikor mind sikosabbá vált a kisebbségi sorspálya.

Csiksomlyón lesz nagydiák. Gyulafehérváron hordja büszkén először a kispapok kék talárját. A megkívánt méreteket messze túlhaladja tehetségénél is nagyobb szorgalma, vasakarata. Az előírt tanulmányokon kívül neki-fekszik az aquinói Sas. Szent Tamás Summa Theológiájának, kitaró türelemmel páratlan jártasságra tesz szert az egyházjogban. E két-tőnek köszönhetné, hogy veretlen volt az egyházi kérdések vitásában, a pontosságban, egyháziasságban. De nem is engedett egy jótányit sem abból, amit egyszer megismert, vagy igaznak tartott.

Felszentelése után egy évig működött mint segédlelkész Baróthon. Nagyon megszerethették, mert itt lesz először plébános 11 év múlva. Közben hittantanárnak nevezik ki Szamosújvárra. Itt történt meg vele, hogy egy szónoklat miatt másfélét tölt ki hűségesen a helybeli feyházban. Miután kiszabadult, 9 évig vezette a baróthi egyházközséget. Rendbe is hozta Baróthot, megszerették, de ő is szívesen gondolt mindig vissza még prédikációiban is Baróthra. Váratlanul éri a tordai kinevezés. Kissé meglepődött, talán nem is olyan szívesen jött, de jött, mert Botár Gáspár katonája volt hivatalának. Szó nélkül engedelmeskedett. Nemcsak mástól, de főleg önmagától megkívánta a fe-

gyelmet. Ezzel a fegyelmezett vasakarattal látott itt is a munkához. Az elhanyagolt hitélet hozta rendbe. Benépesítette a hatalmas, üres templomot. Rendbehozta az Isten házát, a hatalmas orgonát kissé meglepő, de bátor és példás gesztussal megújította, bontott és épített. A plébániát is szerencsésen átépítette, páratlan gyakorlati érzékkel. Igaz, hogy ott is a legmostohább önmagával szemben volt. A legkisebb, legeludogottabb szoba volt lakása. Soha nem látott pedantériára és gyakorlatiasságra vallott irodája, hivatala. Ott fogadta kolerikus természetére ellenére is mosolygó türelemmel megszámlálhatatlan tömegeit azoknak, akik talán nem mindig voltak a legtapintatosabbak e nagy ember idejének és türelmének igénybevételében. A szegényeknek, akik reá is kaptak, rövid 8 év alatt 97 ezer lelt osztott ki. A „Szeretelmű” temetkezési segélyegylettel is rajtuk akart segíteni. Magyar volt, töretlenül, veretlenül, messze kimagaslott s közülünk a megté-pázott rengetegből a halál villámcsapása emelte csak ki. Óriásfenyőkhöz méltó elmúlása volt.

Legendás utolsó napjai

Szombaton, november 27-én este egy vacsorára volt hivatalos. Elment. Szerette híveit s ha tehetné, nem utasított vissza senkit. Erzett-e valami rosszullet-félet a vacsora előtt? Ki tudja? Ez a vasember soha senkinek nem panaszkodott, önmagáért jajszava nem volt. Valami nagyra kellett történnie, hogy mégis ott-hagyta a vacsorát és hazament. Nem szót senkinek. Reggel Ambrus Zoltán segédlelkészének csak annyit mondott, hogy a nagymise helyett, melyet neki kellett volna mondania, cserélni szeretne. Inkább ő mondja a reggeli misét és a nagymisén majd prédikál. A csere megtörtént, de a nagymisén már nem prédikált. Bezárkózott és fiatal kollegáját sem engedte be magához, nehogy — úgymond — az esetleges influenzát elkapja tőle. Mert akkor még úgy gondolta, hogy szeretett öreg barátjának, Vetészi esperesnek sinfalvi temetésén hült meg. Pedig a baj komolyabb volt. Vasárnapról hétfőre virradó éjjel már kilepte a hideg veríték, — olyan kínjai voltak. Kezelőorvosa, dr Nappendruck Kálmán szerint akkor történéhetett a bélátfuródás. Egy jajszava sem volt. Várt reggelig. Nem akart senkit sem zavarni. Csak reggel küldött orvosért. Sajnos már késő volt. Dr Nappendruck nagyon súlyosnak láthatta az esetet, mert telefonált Kolozsvárra, dr Hatiegan Emil egyetemi orvosprofesszornak. Délután két órakor magához hívatta káplánját. „Káplán úr, — mondotta. — adja fel nekem a betegnek szentségét, az utolsó kenetet, eleget beszélünk róla.” Megtörtént. Nyugodtan, szokott eréllyel intézkedett mindenről távollétének idejére. Mert, mint mondotta: „Káplán úr, én élve több ide vissza nem jövök.”

Délután 4 órakor megérkezik a professor,

Karácsonyi olcsó elárusítás

1 mtr matt ruhaselyem, divat színekbenv olt	145 lei most	98 lei.
1 mtr marocain selyem	» 165 »	» 109 »
1 mtr divat gyapju szövet	» 145 »	» 98 »
1 mtr Angora szövet ujdonság	» 240 »	» 159 »
1 mtr 130 cm. széles ruhaszövet	» 290 »	» 169 »

Kabátszövetek, barchettek, flanellek, fehérnemű anyagok, vásznak mélyen leszállított arban.

MARKOVITS női-divatáruházában

Nagyvárad, Mária Királyné-tér (volt Bémer-tér.)

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik.
Szép, tiszta, világos szobák. minden modern kényelemmel.
(Központi fűtés, hideg- meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

azonnal autóra teszik a beteget, aki saját lábán megy ki a kocsihoz. Megérkeznek Kolozsvárra. Dr. Mátyás Mátyásnál még egy konziliumot tart a három orvos, majd megoperálják. Reménytelenül szomorú a megállapítás. Az egyik bélnyulvány elgennyesedett, megakadt a keringés, felszakadt, átfuródott a bél. Emberileg menthetetlen. Magánál van. Kezelőorvosának, dr. Nappendruckhoz így szól: „Kálmán, ha én most azt kérdezném, mint jóbarátomtól, mondd meg nekem őszintén, meghalok-e, mit mondanál?” Az orvos, a jóbarát szegény, mit mondjon. „Nekünk mindig biztatni kell a beteget, azután mi soha sem tudhatunk biztosat, az élet- és haláldekrétumok az Istennél vannak.” A beteg közbevág: „Kálmán, légy nyugodt, én tudom, hogy meghalok. És látod, én nyugodt vagyok.” Az élethálal meggyén járó orvosok, professzorok nem tudták ennyi lelki-erő láttára csodálkozásukat eltitkolni. A jóbarát zokogásba tör ki. Megszólal Botár Gáspár: „Látod, én megértelek titeket, családós embereket. Nektek probléma, nagy szó a váratlan halál, sok minden marad félbe, nehéz a válasz. De nekem nincs semmim, nincs senkim, csak az Istenem, hát megyek is hozzá egyenesen.”

Legkedvesebb barátja, Rass Károly látogatja meg. Az orvosokon kívül csak őt engedi magához. Rövid időre beengedi káplánját is. Elmondhatja velük a hosszú papi szolozsma imát, a breviáriumot, maga helyett is, figyel, a kínokban is imádkozik velük, majd párnája alá téveli az imakönyvet. Hite volt, életében is tudott imádkozni, hiszen ismeretes, hogy minden este és ha vendégségben volt, minden éjjel egy órát imádkozott a templomban.

Utolsó óráit Rass Károly öreg barátjával töltötte. Hogy miről beszélgettek, hogy ő mit szenvedett, az kettőjük titka marad.

Szobakerül, hogy hazahozzák Tordára. Barátai tudták már, miért, ő még jobban: itthon haljon meg. Bezárkózik. Feláll a hosszú vá-

gási sebbel az ágyból, a mosdóhoz ül borotválkozni. Az orvosok tiltakozására ismét ajtót nyit és belenyugszik abba, hogy borbély borotválja. Azután önmaga öltözik fel, még a nagykabátot sem engedi, hogy reásegítsék. Orvosok és ápolók könnyezése, zokogása közt indul el, Tordára meghalni. Megérkezik nehéz autó-út után Tordára. Saját lábán megy a szobájába. Megnyugodott, sőt, mint Rass Károlynak elárulja, jobban tud lélegzeni. Az éjszakát jó barátai mellette töltik. A Kolozsvárról hívott orvosprofesszor azzal biztatja a betegszoba küszöbén szorongókat, hogy ha reggelig baj nem történik, szívós természete még győzhet. Reggelre jobban van. Erdélyi András, volt káplánja, most gorbói plébános is mellette van. Figyelik. Csütörtökön, december 2-án délelőtt 11 órakor erősítő injekciót kap. Még akkor megszorítja a kezelőorvos kezét. „Nézze kérem, még milyen erős vagyok!” — szól és mosolyog is hozzá. Majd mellette levő, megtört öreg barátjához, Rass Károlyhoz fordul. „Látom életemet. Látom szentmiséimet, látom jövőmet... Itéljen az Isten!” Csend következik. Botár Gáspár néz, kissé erőlködik, tágulnak a szempillák, a két korty teás-bor kibuggyan a száján és... *agonia nélkül leesik az álla.* Pont negyed 12 volt. Künn csoportok lesik a kedvező híreket. Hívek sietnek a templomba, atyjukért imádkozni. Főnn a plébánia homlokzatán pedig lassan megjelenik, bomlik egy nagy, szívettépő fekete lobogó...

A többi már nagyon szomorú volt. Megindul a végtiszűzességre gondoskodás munkája. Még csütörtök van. Elsőnek a gyéresi plébános, Antoni János érkezik meg. Délután Kacsó László főesperes érkezik, megtörve, hogy drága barátját már nem láthatta életben. Majd Kiss József, a sinfalvi pap érkezik. Kérdő tekintetére kisért szemek, összeszorított néma ajkak felelnek. Bemennek a halottához. Imádkoznak. Rengeteget szenvedhetett, alig lehet reáismerni!

Szomorú szombat, temetik Botár Gáspárt...

Fekete drapériák a templomon. Benn a nagy katedrális-stílusú templom szentélyében egyszerű, fekete ravatal. Szegényes fenyőkoporsó felett a misekönyv, a papi szimbólumokkal. Ez volt a végső akarata. Mindent a legegyszerűbben! Péntekről szombatra virradó éjjel szentségimádás és halotti imák a megboldogult lelképásztörért. Reggelre sorra érkeznek iskola-

társai, szeretett paptársai, az ország legtávolabbi részeiből. Megszámoltuk őket, akiket a kegyelet és a ragaszkodó szeretet hozott könnyes szemekkel ehhez a váratlan ravatalhoz. *Harmincóten voltak.* Ennyi katolikus pap még nem volt együtt Tordán. Eljöttek Fejér Gerő kanonok, pápai prelátus, Márton Aron kolozsvári plébános, Kacsó László kerületi főesperes, Badilla János főesperes, szebeni plébános, Adorján Károly főtanfelügyelő, Bíró Ferenc főesperes, Veress Ernő szentszéki tanácsos, Kacsó Ferenc alesperes, tanfelügyelő, dr. Balázs Imre alesperes, Fekete János gelencei plébános. Ez utóbbiak mint iskolatársai. Azután Márton Béla plébános, Rass Károly nyugalmazott tanár, Sass Antal karcafalvi alesperes, Takó Albert, Bors László, Szakács Antal hittanár, Abraham Miklós, Ambrus Zoltán, volt káplánjai: Aczél Sándor, Erdélyi András, Köllő Ignác, Rónai Alajos, Bors Balázs. A kerületi papság: Mosontzky Henrik, Mihály Lajos, Héjja Albert, Buzás Gerő és sokan mások.

Szombaton délelőtt fél tizenegy órakor gyászmisét celebrál Kacsó László kerületi főesperes, fényes papi segédlettel. A gyászoló hívek tömegei megtöltik a templomot, az országos vásár ellenére. Míg az ünnepélyes gyászmise tart, az elhunyt paptársai a másik négy oltárnál szakadatlanul gyászmiséket mutatnak be Botár Gáspár lelkiüdvéért.

Lassan közeledik a szomorú óra, délután fél négy. A templom tömve van. Jelen vannak elől a szentélyben a vármegye, a város, a rendőrség legmagasabb reprezentánsai. Az elkéset-

tek már nem juthatnak a templomba. Megkezdődik a gyászszertartás. A dalárdák kórusa búcsúzik pártfogójuktól. Elindul a papság hosszú fehéringes sora, melynek végén feltűnnek a lila biretumok, a kappák. Fejér György kanonok és pápai prelátus végzi a temetési szertartást. A szertartás végzetével Kiss József sinfalvi plébános jelenik meg a szószéken. Beszédét könnyzáró és zokogás szakítja meg. *Ennyi férfit srni együtt még senki sem látott.* Beszédének rövid kivonatát adjuk:

— Botár Gáspár, hát mégis elmentél? Túl a plébánián ott áll a tulipános láda, amellyel szerzetbe akartál menni, mint egykor szintén tulipános ládával mentél a szeménáriumba. És elmentél az örök szeménáriumba. Azt mondtad, valami nagynak kell történnie, hogy itt maradjál Tordán. És látod megtörtént, itt maradtál...

Majd jellemzi, mint papot, mint férfit, mint magyar vasakaratot és megemlékezésünkben a fent elsorolt adatokat idézi az elhunyt utolsó napjaiból. *Botár Gáspár pontos, katonás szelleme maradjon velünk, tordaiakkal,* — fejezi be beszédét.

Elindul a menet. Felállnak a vármegyei, városi delegációk mellé más felekezetek, őszinte gyászoló, megindult tömegei vezetőikkel, papjaikkal. Férfiak hosszú sora, a papság, a gyászkoesi, a rokonság, köztük dr. Buzás Gerő, marosaknai plébános, aki Botár Gáspár szülőfalujából származik szintén. A gyászoló nők végeleatlatlan sora következik. *A kereskedők le- húzzák üzleteik redőnyeit, az autósok kigyújtott taxilámpákkal tisztelegnek, nincs ember, ki le ne venné kalapját, az összes tordai harangok zúgnak és a menet feketén kigyózik, hömpölyög, kúszik fel a temető felé.*

Már szürkületben érnek a sírhoz. Beszéd, búcsúztatás nincs. *Botár Gáspár nem engedte meg végrendeletében.* Hangos zokogás közi tűnik el Botár Gáspár utolsó látható emléke a sír mélyében. Göröngyök, rögök dübörögnek, a város felől harangok sírnak, fázósan fúj a télelői havas szél és Botár Gáspár koporsója felett elsímitják a hantokat. Így kívánta ő. Nem akart halála után is felszínre maradni.

Pedig hiába tiltakozik szelleme talán a túlvilágból is: emléke itt él és szoborba kívánczó, nemes alakját sohasem fogjuk elfeledni...

Kiss József.

A JEGEN

Repült, suhant a gyermekségem,
Repültem, mint a szél, a jégen.
Óru! a lelkeim, hogyha te: volt,
hisz leghűbb cimborám a jég volt,
A iriss havon csilingelő szán,
Hócsipke-dísz smaragd feujótán.
S ha alkonyatkor hazatértem,
Könny csillogott anyám szemében,
Hozott kávét, foszló kalácsot,
S míg gyöngéd csókját rámlehelte,
Dalos, meleg tavaszt sugárzott,
Fehér, mosolygó, tiszta lelke.
Repültem, mint a szél a légen...
Épp így suhant el gyermekségem.

Repült, suhant az ifjuságom,
Repült a szán hófódo tájon
A jég felé, hol várt a pálya
Es asszony-rózsák hamvas bája.
Csodás gyönyör volt: kéz a kézben
Rohanni, szállni észrevétlen,
Egymás mellé simulva lágyan,
Egymást megértő, néma vágyban.
Aztán csatáztunk: folyt a móka,
Szíven talált a hógolyója,
Tűzet fogott a szív, a hó is,
S ilyen sebért kijárt a csók is.
Repült a szán hófódo tájon...
Épp így suhant el ifjuságom.

Öreg fiu még egyre járod
A régi kört, a régi táncot?
Az élet szánja elsuhan még?
Es itt hágyott... Hová rohansz még?
Mit bánom én, hogy tovaszálltak
A csalfa évek. Míg a vágyak
Szent, régi láza forr szívemben,
Meleg szobában kár pihennem.
Repülni jó lobogva-égve,
Repülni szép... Gyerünk a jégre!...

SZATHMÁRY ISTVA

VILÁGHIRÜ

REGÉNYEK

Ezek azok a könyvek, amelyeket szívesen olvas minden asszony, leány és a regény hősel-vel együtt él át életüket, boldogságukat és bánatukat.

1. Aldrich: És lámpást adott kezembe az Ur	99 lei
2. Aldrich: Száll a fehér madár	66 lei
3. " Családi kör	66 "
4. " Ella kisasszony	66 "
5. Lyttkens: Ne várjatok vacsorára (Egy orvosnő regénye)	66 "
6. Br. Orczy: Az őszekuszált fonál	66 "
7. " Az okos Pimpernel	66 "
8. Bottomé: Orvosok	115 "
9. Eton: Hétköznapi emberek	86 "

Kapható könyvosztályunknál.

ÜDIT

LITHYNIA

GYOGYIT

ásványvíz

Megrendelhető a főlerakathál: Dr Váli, Oradea, Str. Vlahuța No. 80. :: Telefon: 37.

Kisebbségi leánynevelés

A napokban megkérdezi valaki egy értelmi foglalkozású kisebbségi apától, hogy milyen iskolába járnak serdülő leányai?

— Már nem járnak iskolába, — feleli az apa.

— Magántanulók? — faggatja tovább a kérdező.

— Igen és a tanítójuk is magántanító, de vizsgáznai majd csak akkor fognak, ha férjhez mennek.

— Hogyan értsem ezt?

— Ugy, hogy feleségem utmutatása mellett azt tanulják, ami számukra legfontosabb, a háztartási munkát. Még pedig gyakorlatilag úgy, hogy felváltva hetenként hol egyik a szakácsné, másik szobalány, hol megfordítva.

— És a szellemi művelődés, melyet korunk a lányoktól is megkíván?

— Abban is részük van jó középiskolai tanulmányaik alapján, bár nem érettségiztek. Válogatott olvasmányokról, jó társaságról gondoskodunk számukra. Délutánokként nyelveket, zenét tanulnak, feldzást és jövődó otthonuk díszítésére alkalmas női kézimunkát.

— Hát a testi nevelés? Edző, társas testgyakorlatok?

— Abban is van részük. Reggelenként a rádió mellett elvégzik a napi tornát. Különben a házimunkák elvégzik a testedzést sokoldaluban, mint a torna. Nem éppen a főzés munkájában, hanem ablaktisztítás, lépcsősúrolás, udvarseprés közben, mely munkáktól sem riadnak vissza leányaim.

— De nem fognak elmaradni sokat tanult, bajnoki tornákban edzett leánytársaikkal mellett?

— Azt bizony nem tudom. De hogy egészségesebbek, munkabíróbbak lesznek és húsz leiből pompás ebédet fognak tudni kiállítani, arról biztos vagyok.

Ime, egy gyermekei jövőjét féltő okos édesapa véleménye a kisebbségi leánynevelésről. És igazat kell neki adnunk.

Pedig a női szervezetet jobban megromálja a hosszas tanulással járó idegmunka és a zárt helyen ülésel járó foglalkozás, sőt megfoszthatja természetes hivatásával járó nagy feladatok teljesítésének lehetőségétől is.

Ez aztán veszedelmet jelenthet évek folyán a nemzet fennmaradására. Észre is vették ezt a veszedelmet világszerte. Innen van, hogy a század végén rohamos lendületű női egyetemi oktatásból lassanként visszatérítik a leánynevelést szelidebb mederbe, gyakorlatibb, háziasszonyi irányba.

Innen van, hogy Németországban, ahol pedig még sok nő van előkelő kenyérkereseti pályán, már szintén főcélja a leánynevelésnek a jó gazdaszasszonyok és családanyák nevelése. Olaszországban már szép jutalmakat kapnak a takarékos és termékeny anyák. A többi európai országban is ilyen irányban indul a leánynevelés. Sőt az egyke hazájában, Franciaországban is megindult az új nőnevelési rendszer a leányok gazdasági érzékének és családszeretetének fejlesztésére. Észrevették, hogy a leányoknak a közpályákra tolongásával együtt jár a családi élet lazulása, a közzgazdaság hanyatlása — nem is említve az erkölcsi károkat. Ugy, hogy nemcsak a leánynevelés ujl meg a családokban és iskolában, hanem a női társadalomban is észlelhető az ósanyák hagyományos gazdaszasszonyi és anyai erényeinek újjászületése.

Az angol asszonyok konyha összejövetele-

ket rendeznek, ahol közösen végzik a sütés-főzés mesterségét, megbeszélnek a legújabb találmányu háztartási gépek használati módját; ezeknek és az élelmiszerek beszerzésének előnyeit; versenyeznek a takarékoság és gyermekegészség megóvásának terén, sőt arra díjakat is tűznek ki.

Ugyanilyen irányban működik Budapesten a „Kat. Asszonyok Országos Szövetsége“, mely „Élet Iskolája“ címmel előadásokat tart, melyeken megbeszélnek és szemléltetik a kereskedésekben megjelenő újfajta főző-mosógató stb. gépek értékét és használati módját, eselédkérdést, lakásrendezést. Szóval azon vannak társadalmi uton is, hogy visszatérítsék a magyar asszonyt a főzőkanál forgatásához és a bölcso-ringatáshoz.

Európa többi művelt országában is jelentkeznek hasonló irányu mozgalmak, melyek a leánynevelés gyakorlati irányu átalakítását sürgetik.

Nem is volt igazságos, hogy a kenyérkereseti pályára olyan alapos és szakszerű tanulmányokkal mehetett a nő, viszont az ő természetes hivatására teljesen készületlenül, az alapismeretek és ügyességek nélkül lépett.

Hogy éppen a nőnek elvithatatlannal fontos és kizárólagos életpályájára: az anyai, hitvestársi és háziasszonyi pályára való előkészítésre nem gondoltak a századvégi és háboru-

utáni leánynevelésnél, amiből aztán a házasságkötések ritkulása, a válások szaporodása, a gyermekhalandóság emelkedése és a nemzetet alkotó családok gazdasági leromlása következett.

Most már a finifjuság is sürgeti az iskolának gyakorlati irányba fejlesztését*. A „Vásárhelyi Találkozó“ derék ifjai pedig hitvallásukba foglalták: „A nemzetnevelésnek első tényezője a család. Ezt tudatossá kell tenni a családokban“ (4. pont). „Továbbá, hogy az ifjuságot az ipari, kereskedelmi, gazdasági pályákra kell terelni“ (7. pont). Mennyivel fontosabb a leányoknak az ő sajátos hivatásukra való gyakorlati nevelés, kisebbségi nehéz viszonyaink között.

Mindezek alapján lehetetlen meg nem dicsérni a fent említett okos atyát az ő újszerű leánynevelési rendszeréért. De osztozik az ő elveiben a jelenkor sok nevezetese írója, költője. Soha annyi anyát- és háziasszonyt dicsőítő költemény nem jelent meg, mint a mostani időkben. A híres újságíró, Rákosi Jenő rajongója volt a háziasszonyoknak. Ő mondotta: „A hitvesi hűségben, háztartási mindentudása- és gyermekszeretetében áll az asszony hatalma. Ebből ered a családi élet boldogságának, állandóságának és biztonságának kristálytiszta forrása. De veszedelemben van hatalma abban a pillanatban, mikor kiejti kezéből hatalmi jelvényét: a főzőkanalat.“

Özv. dr Személy Kálmánné

* A napokban lapunk egyik szerkesztője (S. I.) „Activ iskola“ címmel írt erről érdekes fejtegetést vezércikkében.

KARÁCSONY APÓ
IDEJÉBEN
ELKÜLDI
AJÁNDÉKAIT

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

DECEMBER 15.-én a bőkezű öreg batyuja tele lesz az Állami Sorsjáték nyereményeivel

• Vásároljon idejében sorsjegyeket a XV sorsjáték II. osztályának húzására.

• Csak ebben az esetben tér be Önhöz is karácsony apó.

Asszonyok dolga

Gyermek a viharban

Ma, az egymással szembenálló világ-nézetek s hangzatos, „világmegváltó” jel-szavak korszakában, amikor a politika „magas” céljai mellett minden más eltör-pül, jóleső örömmel hallunk olyan moz-galmakról, amelyek minden politikától mentesen, nemzeti és társadalmak alapja és megingathatatlan gránitsziklaja: a gyer-mek védelmének magaslatos feladatát tűzték ki céljaikul.

Ilyen nagyszerű és mindenki elé köve-tendő példaként állítandó megmozdulásról kapunk hírt most Bécsből. Eszerint, az osztrák hazafias arcvonal keretében mű-ködő anya- és gyermekvédő mozgalom Bécs valamennyi kerületében felállította a maga körzetét, ahol összegyűjti a kisgyermekes és iskolásgyermekes anyákat, s hivatásos előadók különféle gyermekegészség- és nevelésügyi, orvosi s társadalmi kérdésekről tartanak előtűk oktatójellegű előadásokat. A kérdések megvilágításánál sohasem té-vesztik szem elől a kulturális és vallási szempontokat sem. Egyaránt szó esik egy-egy ilyen előadás keretében a gyermek „csakazértis” korszakáról, a rosszul evő kis-gyermekről, a gyermek önállóságra nevelé-séről, olvasmányainak helyes megválasztá-sáról, a kis ember értelmi világáról, vala-mint minden egyéb, a mindennapi élettel kapcsolatos problémáról. Tanítóik előadást tartanak a szülők és az iskola szükséges és határos együttműködéséről; decemberben szólnak a család vallásos ünnepeiről, nyá-ron a gyermek és a szümidő problémáit világítják meg minden oldalról és vonat-kozásban. Egy-egy ilyen előadson, — mely különösen látogatott a munkásnegyedekben — testvéries egyetértésben szorongnak egy-más mellett a társadalom minden rétegé-nek asszonyai: a jómódú polgárasszony és az egyszerű gyári munkásnő; a segélyt-nyújtó és a társadalmi segélyre szoruló egyaránt. Sok asszony, akinek nincs kire hagyja otthon, gyermekét is magával hozza az előadóhelyiségbe, ahol fiatal leányok s asszonyok veszik a gyermeket gond-jaikba. Az előadóterem mellett egy külön-szobában összegyűjtik őket és eljárszadoz-nak velük, míg az előadás tart. — Az elő-adást mindenkor vita követi s az anyák kü-lönféle kérdésekkel ostromolják a szónokot, aki minden kérdésre szakszerű felvilágosi-tást ad. Még egyetlen egyszer sem tért el egy-egy ilyen vita a tárgytól és még soha-sem síkolt át a politika síkjára. Néha meg-történik, hogy az anya akadályozva van az előadáson való részvételben; ilyenkor a családapa megy el és, — ha csak nem ki-fejezetten növekedésiügyi probléma van az előadás tárgyátörőben, — szívesen meg-engedik neki, hogy a vitát végighallgassa. Így igen gyakran előfordul, hogy egy-egy ilyen anyaösszejövetel szülői értekezletté bővül.

Megszívlelendő és követendő példa ez!

Gondoljuk csak meg, milyen másként alakulna gyermekek, családok és egész tár-sadalmak sorsa, jövője, ha asszonyok, akik eddig minden női gyöngédségüket és szere-letüket kócos pincsikre pazarolták, minden szeretetükkel és gondoskodásukkal újra visszatérnének az asszonyi és anyai hivatás igazi területére, a gyermeknevelésre; ha a bridsező, tangózó és flörtölő családanyák klubok helyett ilyen előadásokat látogatná-nak, hogy az ott hallottakat saját családjuk javára értékesíthessék; ha a barrikádokon üvöltő, testvértestvér ellenuszító vérszom-jas Passióriák kiváló szónoki képességü-ket s tömegeket magával ragadó egyéni

vonzóerejük istenadta ajándékát ilyen célok szolgálatába állítanák!

Mert soha, semmilyen körülmények kö-zött sem szabad megfeledkezni arról, hogy minden nemzet, állam és társadalom alapja és támasza: a gyermek. A gyermek, aki egyben — a jövő. (F. V.)

A konyha körül

Burgonya haimaradékkal

Kivajazott formába főtt burgonyaszeteleket rakunk, minden sor burgonyára haidarabokat, néhány darabka vaját és kevés reszelt sajtot teszünk. Ha a forma megtelt, tetejére egy csésze tejjel öntünk, amelyet egy tojással elhabartunk és sóval, borssal kellőleg fűszerezünk. Megszór-juk zsemlyemorzsával, a sütőben megsütjük.

Rácsostészta

Negyed kiló lisztet eldolgozunk negyed kiló vajjal. Hozzáadunk negyed kiló héjával őrölt mandulát, negyed kiló cukrot, két tojást, egy cit-rom levét és kevés reszelt héját. Jól összegyur-juk és kidolgozzuk. A tészta felét kinyújtjuk, tepsibe tesszük és megkenjük baracklevéllel. Másik feléből rácsot készítünk a tetejére. Tojás-sal megkenjük és megsütjük.

Sajtos rétes

Tizenöt deka vaját habosra keverünk, belete-szünk három tojás sárgáját, két egész tojást és három kanál tejjel. Megsózzuk, rákenjük a vé-konyra kinyújtott rétestészta, jól meghintjük reszelt parmezánsajttal, öszecsavajuk és tepsi-be tesszük. Annyi tejet öntünk rá, hogy a rétes te-tejéig érjen, rátesszünk öt deka vaját és a sütő-ben addig sütjük, amíg a tej lesül róla. Melegen megegyeszer meghintjük sajttal és úgy tálaljuk.

Linzi perec

Huszonkét deka lisztből, tizenöt deka vajból, nyolc deka cukorból, két tojássárgájából és ke-vecs citromléből tésztát gyurunk. Kisebb darabok-ra vágjuk, pálcikákat sodrunk belőle. Meghint-jük vagdalt mandulával és megsütjük.

AZ ALDOZAT

Írta: ARADI ZSOLT

Nyár vége volt aznap, amikor a cseléd lel-kendezve futott be jelenteni:

— A fiatal urat egy nagyon rongyos ember keresi. Azt mondja, hogy valamikor egy iskolába jártak.

Ezzel kezdődött az a végnélküli história, ami-re még ma sem tett pontot a sors. Aznap kimen-tem az előszobába, ott láttam magam előtt egy vöröses hajú, erősen szeplős embert, aki úgy tíz évvel idősebb lehetett nálam. A nadrágja több piszkos zsákból összevarrott darab volt, a kabát: egy elhasznált frakk végső maradványa, inget és cipőt hiába kerestem. Az ember szeméi élénken világítottak, az arcáról ugyancsak vörös szakáll és vörös bajusz ütött elő. Amikor felállt, nagyon biztosan jött felém s azonnal kezét nyújtotta. Kénytelen voltam elfogadni. Ki tudja, mi csoda szerencsétlen rejtőzik e rongyok mögött, hátha valóban vele együtt jártam iskolába s csak a sors sujtotta le ilyen mélyre?

Erős basszus hangon szólalt meg a toprongyos látogató:

— Kertész vagyok. A nagyságos ur velem járt iskolába. Ott ültem a hatodik padban a nagyságos ur mögött, nagyon kérem, adjon nekem egy-két fehéreneműt, meg valami pénzt.

Beszélgetni kezdünk s elmondotta, hogy a felvidéki városban ott ült mögöttem. Kitűnően ismerte az ottani viszonyokat, bárkire terelődött a szó, mindenkiről tudta, hogy ki az illető. A tanárokról vicceket mondott, osztálytársaimat ismerte jól. El kellett hinnem, hogy velem együtt járt iskolába. Pedig hiába erőltettem meg magam, Kertész nevű iskolatársamra abból a város-ból nem emlékeztem. Elmondotta, hogy az apja-val együtt 1919-ben menekültek, kilenc gyermek volt a háznál, valamennyi meghalt, csak ő él. Ekkor kibuggyant egy könny a szeméből.

Mit tehet mást ilyenkor az ember. Pénzt és

Wallis-vörös

A windsori hercegné, ügylátszik, megúnta a kék színt, mert párizsi tartózkodása alatt több piros- és bordószínű toalettet vásárolt. Egy alkalommal érdekes, hosszú, ingszerű ruhában jelent meg. Ezüstlamé anyagból készült a toa-lett, amely sűrűn tele volt hímzeve arany- és fekete emberkéekkel. Ugyanezen az estélyen egy amerikai nő is nagy feltűnést keltett. Vala-mennyi körme fehér volt, de mindegyik piros esikkal volt körülkeretve. Izlés dolga? Nem. Izléstelenség!

A vásárlás tízparancsolata

Nagy Tivadarné tanárnő érdekes előadást tartott „Hogyan kell gazdaságosan bevásárol-nunk” címmel, a háztartásgazdasági előadás-sorozat keretében. Előadását ezzel a tízparan-csolattal fejezte be, amelynek bizonyára hasz-nát veszik a hölgyek, különösen most, kará-csony előtt.

1. Ismerd meg magad.
2. Légy tisztában anyagi viszonyaiddal.
3. Ajándékvásárlásnál gondold az ajándéko-zottra.
4. Sokszor a drága áru az olcsó.
5. Ne vásárolj december 23-án 6 órakor.
6. Kész bevásárlási és útvonal tervvel in-dulj el.
7. Szerezd be előre szükségleteidet, külön-ben ráfizetesz.
8. Légy bátor és merj nem vásárolni, ha az áru nem felel meg.
9. Elismerésedet és bírálatodat is közöld a kereskedővel.
10. Bánj emberségesen az eladóval, mert így jársz jól.

KÉT JÓTANÁCS

Ha a tej savanyú, 5—6 csepp feloldott hamuzsirt cseppentsünk bele, ihatóvá válik.

A sajt friss marad, ha a sajtóra alá egy darab kockacukrot teszünk.

FÉLREÉRTETT KEDVESSÉG

Orvos: Na, majd mindjárt megnézzük . . . torokfájásunk van . . . egy kis lázunk van . . . fejünk fáj . . . szédülünk . . . hát mit is tegyünk itt, kedves barátom?

Beteg: Azt hiszem, legjobb lesz, ha együtt elmegyünk egy másik orvoshoz.

fehéreneműt, sőt még egy használt télikabát a téli időkre, szintén előkerült valahonnan.

El is felejtettem volna már Kertész urat, ha multkorában fogorvosomnál nem történt velem, azaz velünk ismét érdekes eset.

Csöngögetnek, egy assisztensnő kisiet, azután igen tétova szemekkel, félénken közeledik kőn-kéhez s alig meri kijelteni:

— A doktor urat keresi valami Kertész. Azt mondja, hogy egy padban ültek.

A furó megállt egy percre a doktor kezében s elgondolkozott.

— Kertész, Kertész. Ismertem hat Kertészt is. Az egyik tanítóm volt az elemiben, annak nem volt gyereke. A másik fűszerkereskedő volt, ennek utódai még ma is fent élnek, találkoztam velük három hete. A harmadik Amerikába ment, lehet, hogy ez jött vissza, a negyedik káplán az Alföldön, az ötödik volt az iskolaszolga. A hatodik, a hatodik...

— A hatodikkal lesz valami. Most kezdek visszaemlékezni rá, hogy valóban ült két hóna-pig mellettem egy Kertész nevű fiú.

Azután tovább furt.

Elmenőben az előszobában majdnem hanyat estem. Az én emberem állt kint. Már éppen meg akartam szólalni, ilyesformán, hogy: „Mit keres maga itt?” amikor a derék toprongyos uriember felállt, nagyot köszönt és fel akarta segíteni a kabátomat. Tiltakoztam, szabadkoztam, mire megragadta a kabátot és rám gyömszóltta. Az-után kinyújtotta a markát és el kezdett sírni. A szájából dőlt az alkohol. Nem volt időm foglal-kozni vele, csak másnap tudtam meg a fogorvos-tól, hogy mi történt.

Ő volt az valóban, aki két hónapig ült mel-lettem. 1921-ben menekültek a városból, Lengyel-ország felé, csak nemrégiben jöttek Magyaror-szágra. Apja, anyja meghaltak, testvérei nincse-nek. Ő maga a háborúban megrkkant. Szegény ember. Adtam neki ötven pengőt és egy áltörtet ruhát.

A fogorvosomnak nem szóltam semmit, de

Könyvismertetés

Prohászka Ottokár: Elő Vizek forrása. Ennek a könyvnek a témája: Elmélkedések Jézus Szentséges Szívéről. Prohászka, a nagy püspök és apostol így ír a könyv előszavában: „Ez a könyv lelki olvasmány. El ugyan az irodalom eszközeivel, de nem irodalom a célja, hanem a lélek... Aki lelkiolvasmányt vesz kezébe, az akarjon dolgozni önmagán. Akarjon hozzányulni lelke mechanizmusához, megszokásaihoz, legyen kész revidálni, átférférfára készen az olvasottakkal szembevetni cselekvésének, stílusát, indítót, értelmét és összefüggéseit, szóval egész karakterét.” — Prohászka: Elő Vizek Forrása ugyancsak a Szociális Missziótársulat könyveinek új sorozatában jelent meg. Ára 99 lei. Kapható könyvosztályunknál.

Foerster: Az élet művészete. Magyar nyelven immár hat kiadást ért meg Foersternek, a nagy gondolkodónak és a szeretet apostolának „Az élet művészete” című könyve. Foerster tanár és hírneves pedagógus könyve pedig igazi evangélium a nevelés munkásai számára. Bámulatosan ismeri a fejlődő lélek minden veszedelmét, nehézségét, szükségletét — ezt a titokzatos életet — és tapintatos szeretettel vagy szigorral hozzáfer a lélekhez, meghódítja, tette bírja és úgy segít rajta. — Foerster: Az élet művészete hatodik javított kiadásban a Szociális Misszió Társulat kiadásában jelent meg. 343 oldal ára füzve 115 lei. Kapható könyvosztályunknál.

Foerster: Élet és jellem. Az emberi szív és a társadalmi élet mélyebb rugóra tartint és egészen kidőgözött reményekben mutat reá azokra a kisebb-nagyobb fonákságokra, amelyekben benne élünk, csakszor anélkül, hogy észrevennénk magunkat, de amelyek helytelen voltára azonnal ráébredünk, ha e könyv kristálytiszta életformáival hasonlítjuk össze a tarka rendetlenségben körülöttünk lémpölygő életet. Az Élet és jellem Schütz Antal fordításában szintén a Szociális Missziótársulat kiadásában jelent meg, mint negyedik kiadás. Terjedelme 384 oldal. Ára füzve 99 lei. Kapható könyvosztályunknál.

Misciatelli-Husztli:

SAVONAROLA

270 oldal. Vezényi Elemér izléses címlapjával, sok képpel. Füzve ára 125 lei.

A történelem egyik legtragikusabb alakját rajzolja meg az olasz orofessor ebben a könyvben: barmennyire is lelkesedik hőseért, könyvtelen elismerni, hogy Savonarola vetette el a sulykot a VI. Sándort igazságtalanság nem terheli.

Megrendelhető: könyvosztályunknál

szeget ütött fejembe a dolog. Nekem 1919-et mondták, hogy akkor azonnal Magyarországra jöjtek. Velem is egy osztályban állt a fogorvossal. Nos: itt valami nipes rendjén. A fogorvos nálam tizenhat évvel idősebb. A dologot meg kellene oldani.

A véletlen jött segítségemre.

Egy szép napon ismét egy a felvidéki városból származó ismerősömmel voltam (a fogorvos is odaválok) s el-elbeszélgettünk a régi időről, amikor a befagyott rohanó folyón kocsolyázni tudtunk, vagy amikor elmentünk messze távolba vandorolni. Belemégedtünk az emlékekbe, alig hallottuk, amikor a szobalány megjelent az ajtóban.

— A nagyságos urat egy Kertész ur keresi, stb. (Lásd, mint fent).

Most már mind a ketten kimentünk az előszobába. Barátomnak csak annyit szóltam, hogy hagyjon engem beszélni.

— Áldozat vagyok, kérem! — kiáltotta el magát ekkor a szerencsétlen, amikor ismét engem látott meg. — Beküszöm, áldozat vagyok, nagyságos uram.

A barátom csak nézett.

— Akár elhiszik, akár nem — folytatta a toporgyos alak — áldozat vagyok. Becsületiszavomra mondom, nem hazudok.

— Leheljen rám — szóltam rá hidegen és szakszerűen.

Meghókkentem. Az ember nem volt részeg.

— Színjózan vagyok most, nagyságos uram s akár hiszik, akár nem, valamennyiükkel egy padban ültem. Azaz javítsuk egy kicsit a dologot. Nem én, hanem a testvéreim. Gondoljanak csak vissza az öreg Kertészre, aki a Királyné-szállóban pincérkedett. Hát hogyan ismernék. Valamennyiük edecapja, bátyja, sógora ott kártyázott. A Kertész bácsi szolgáltatta ki őket. Kilencen voltunk testvérek, gondoljanak csak vissza az urak.

És mintha ködből emelkedett volna ki, a tragikomikus történetből kibontakozott a dráma

Nyissa ki szemét!

Nem minden fehér tableta aspirin és távolról sem az, amit „épp oly jó” dicsérő szavakkal ajánlanak. Valódi az

ASPIRIN

csak a BAYER-kereszt jelével

KERESZTREJT VÉNY

46. (289.) szám.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12						15				
14						15				16
17						18				19
20						21			22	
25						24			25	
						26			27	
28	29					30				31 32
35						34				35
36						37				38
39						40				41
						42				43
44						45				46

Beküldendő: Vízsz. 1, 7, 15, 26, 39. Függ. 2, 10, 15, 26, 32.

Beküldési határidő: dec. 21.

Vízszintes sorok:

1 Honfoglalás előtti nép Magyarországon. 7. Nyáron van. 12 Görög oszlop. 13 Csonthban van. 14 VIII. Henrik felesége, fon. 15 Leánygimnáziumban tanit. 17 Oson betűi kev. 18 Vágószér-

szám. 19 Befejezés. 20 Balkáni város. 21 Iró, 22 Köteg. 23 Latin kötőszó. 24 Keleti dalgyűjtemény. 25 Írásjel. 26 Iró. 28 Irodalmi műfaj. 30 N nélkül figyelmeztet. 31 Majdnem öreg. 33 Szemle franciául, fon. 34 Afrikai tó. 35 Betűkből áll. 36 Fordítva világnyelv. 37 Részekre bont. 38 Számárban van. 39 Megmaradt rész régi művekből. 41 Női név. 42 Vissza: szent kő. 43 Férfinév. 44 Gyonyos irat. 45 Római öltözék.

Függőleges sorok:

1 Búza, rozs, árpa... 2 Elektromosságot kelto rud. 3 Szerzetesrend. 4 Van ilyen ige is. 5 A-va folyó. 6 Római pénz. 7 Fősvény, latinul (nőnemben). 8 Pl. Jézustársasága. 9 Névtől. 10 Kötet. 11 A hegymászó bakkanos és. 15 Arabiai cserje. 16 Kis folyó (r = v.) 18 Norvég város. 21 Tárgy. 22 „Kemény vitéz”. 24 Vömlő. 25 Muraközi nép. 26 Sürögny. 27 Vissza: hadieszköz (ék. hib.) 28 Van ilyen tót is. 29 Homlokon van. 31 Fa, névelővel. 32 Bibliai város (ék. hib.) 34 Orosz t-ror-intézmény. 35 Becézett női név. 37 Műfordító, ford. 38 Snan. 40 Halfajta. 41 F-el település. 43 = 23. vízszintes.

A 44. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Vízsz. 1. Gondolatforgács. 33. Beckó vára, 43. Pacelli, 58. Torockó, 59. A sebzett szarvas. Függ. 1. Gyöngyös bokréta, 14. Székely keserves. 18 Csapó Etelka. 21. Szekréció, 40. Jamaika.

Helyesen megfejtették: Derzsy Zoltán, Lippert László, Lázár Béla, Rácz Lajos, Kelemen Erzsébet, Márton Emília, Miklós Gergely, Rácz Gerő, Darvas V., Csibi Lenke, Kés János, Kapros Ötön, Moldován Baby, Oberszt Béla, Szabó József.

A jutalomkönyvet Moldovan Baby, Targu-Lăpusului (jud. Someș) nyerte meg, elküldöttük.

ROVATVEZETŐ KÖZLÉSEI:

B. L. Örülünk, hogy a küldött könyv megnyerte tetszését. Üdv.

Minden önluda os magyar ember

erre a jelre szavaz!

LEGUJABB

Flandin volt miniszterelnök a francia kormány megbízásából Berlinbe érkezett

Ugyanolyan küldetése van, mint volt lord Halifaxnak. — Jövő héten Flandin Rómába utazik

Berlinből jelentik: Flandin volt francia miniszterelnök szombaton délelőtt Berlinbe érkezett. Hivatalos helyen az utazással kapcsolatban semmiféle flevilágosítást nem adnak, de politikai körök a francia kormány cáfolata ellenére továbbra is azt beszélik, hogy Flandinnek ugyanolyan küldetése van Berlinben, mint lord Halifaxnak

volt. A francia kormány Neurath birodalmi külügyminiszter figyelmességét akarja ezzel viszonozni Flandin közölni fogja a német kormányval Franciaország felfogását a gyarmati igények kérdésében. Hasonló megbízatással utazik Flandin a jövő héten Rómába.

A Nankingba beszorult kínai helyőrség kitörési kísérletét levették

Tokió diadalmában. — Pu-ji mandzsu császárt visszautetik Kina trónjára

Tokióból jelentik: Japán forrásból származó hír szerint éjjelkor erős kínai csapatok kétségbeesett kitörési kísérletet tettek Nanking ügyvezető déli kapuján át. Geppuskákkal és kézigránátokkal harcoltak, sőt könnyfakasztó gázokat is árasztottak. A japánok gázálarccal felszerelve, hajnalban visszaverték a támadást.

A japán sajtó szerint Nanking már elesett. Egyes hírek azonban arra mutatnak, hogy Nanking helyőrsége még ellenállást tanúsít. Csang-Haj-Sek nem mond le, mint ahogy híresztelték.

Tokiói jelentés szerint a japán főváros diadalmában uszik. Százvezrek vonulnak fel és

várják Nanking elesését hivatalos bejelentését. Az egymásután érkező jelentések szerint a japánok mind beljebb és beljebb vonulnak a kínai főváros területére. A japán minisztertanács elhatározta, hogy Nanking eleste után a Csang-Kaj-Sek kormányt csak helyi kormányként tekinti és megszakítja vele a diplomáciai összeköttetést. A londoni Daily Telegraph tokiói levelezője lehetségesnek tartja, hogy Pu-ji mandzsu császárt ültetik a pekingi trónra és egy perszonál unió kötéskében laza államszövetségben egyesítik Kínát és Mandzsiariát.

Ottó királyfi az osztrák határon

A Habsburg-vagyon visszaadásával kapcsolatban ismét riadalom támadt

Bécsből jelentik: Az osztrák minisztertanács elhatározta, hogy megszünteti a háborús károk megtérítését célzó, 1919-ben felállított alapot, amely a Habsburg-ház magánvagyonának jóvómérből tartotta fenn magát. Az alap megszüntetésével felezvadul a Habsburg-Lotharingiai ház ausztriai magánvagyonára és a minisztertanács úgy határozott, hogy a vagyon legnagyobb részét visszaadja régi tulajdonosainak.

Az elmúlt éjszaka a Habsburg-vagyon rendezésével kapcsolatban nagy riadalom támadt. A párizsi és brüsszeli lapok mozgósították becsi tudósítójukat, mert a nyugati városokban az a hír terjedt el, hogy Ottó királyfi az osztrák határra utazott. Eddig csak annyi bizonyult igaznak, hogy Ottó elhagyta Brüsszelt. Azt azonban nem tudják, hogy hova utazott.

Mussoliniellen-Népszövetséget akar alakítani?

Londonból jelentik: Az angol alsóház külügyi bizottságához közelálló körökben úgy tudják, hogy Mussolini új tervet készít elő a földközi-tengeri határok biztonságára, mégpedig a kelet-európai hatalmak bevonásával: elsősorban Jugoszláviával, Romániával, Bulgáriával és Törökországgal. Ez értesülések szerint Mussolini már hónapok óta tárgyalásokat folytat az említett országokkal egy kelet-európai földközi-tengeri együttműködés ügyében. Ez az új politikai orientáció — angol megítélés szerint — egyedül Anglia ellen irányul. Most, hogy Anglia és Németország között feltűnően uton van a kiengesztelődés lehetősége, úgy tudják, hogy Olaszország azt érzi, hogy ebben az esetben teljesen magára maradna. Londonban

Olaszország elhatározását csak abból a szempontból tartják rendkívül érdekes-

nek, hogy abból kiviláglik az utóbbi hetek angol—olasz tárgyalásainak kudarcát. Londonban megállapítják, hogy Angliát bizonyára súlyos birodalmi érdekek kényszerítik arra, hogy Abbesszinia meghódítását ne ismerje el. Nagy feltűnést keltett az „Ewening News” péntek esti jelentése, mely szerint Párizsból és Berlinből érkező hírek szerint Mussolini egy ellen-Népszövetséget kíván alakítani, melynek Berlinben lesz a központja. A „News Chronicle”, „Daily Herald” és „Star” című lapok éles támadást intéznek Mussolini ellen. Londonban — mint a lapjelentésekből kitűnik, — egyáltalában nem nézték jó szemmel Stojadinovic római utját. Attól tartanak, hogy a jugoszláv miniszterelnök Rómában indiszkréciót követett el az angol külpolitikával szemben és ezért szakadtak meg hirtelen az angol—olasz diplomáciai tárgyalások.

Karácsonyi jászolgarnitúrák és külön Jézuska jászolban különböző nagyságban, olcsón kapható:

MISSIO

könyv- és kegytárgykereskedésnél,
Timişoara I., Strada Lonovics No. 4.

Apróhirdetések

Lakás

Utcai

3 szoba előszobás, fürdőszobás lakás azonnal kiadó. Nagyvárad, Str. Aurel Vlaicu (v. Vámház-u.) 3-a.

Egyszobás konyhás lakás január 1-re kiadó. Lehetőleg gyermektelen házaspárnak. Oradea, Str. Tache Joneşcu 40. szám.

Kiadó

kapu alatti külön bejárattal egy utcai butorított szoba előszobával. Oradea, Str. Take Joneşcu No. 58.

Kiadó

május elsejére egy szép komfortos háromszobás lakás, magánházban, legjobb helyen. Bővebbet a Hedrich szalon nyújt. Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 17.

Kiadó

3 szobás magánház azonnal. Oradea, Str. Barier 5. szám. Colonia Pogány.

Hűlőféle

Köszönetünk

ifj. Kelemen köszönetét nyújt, Nagyvárad, P. Mihail Viteazul (v. Kossuth Lajos-utca sarok.)

Fehéremű toltóasztal vállalok, házhöz is megyek. Cimeket a kiadóba kérek.

Kombinált

szoba, konyha butor, olcsón eladó. Értekezni Berecz cukrászdában, Oradea, Strada Vlahuta 6. szám.

500 lakoporsót

készítettek, csak elsőrendű szakiparosok jelentkezhetnek. Oradea, „Concordia”

Tarján

órás és ékszerész. Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 8. Javítások szakszerűen készülnek.

Kioltvasott

ujtságot és folyóiratokat kérünk kórházi betegek részére. Leadható a kiadóhivatalban.

Alkalmazás

Perfekt géphimző

aki kézimunkához ért, állandó alkalmazást nyerhet vidéki városban. „Azonnal” jellegre a kiadó továbbít.

Magánház

2 szoba és üzlethelyiséggel eladó. Oradea, Str. Cantacuzino 36.

Adás-vétel

Eladó

egy vas gyermekszék és 3+1 lámpás hálózati rádió, használt, Nagyváradon, Vasile Conta (v. Halász) utca 4. szám

Olcsó ház

Bratianu (v. Szaniszló) utca mellett eladó egy 12 helyiségből, pincéből álló ingatlan, 20 méter utcafronttal, 250 ezer leírt sürgősen. Üzemeknek kiválóan alkalmas. Érdeklődni: Nagyváradon, Str. Nicolae Zeiga (v. Lukács György-utca) 40. szám.

Veszek

mindenféle ocska ruhát, neműt, agyneműt, macerát, varrógépet, könyveket, makulatura papírt, ócskavasat, általában a háznál lévő mindennemű felesleges hordozható dolgot. Levelezőlap hívásra házhöz jövök. Cim: Klein Dező, Nagyvárad, Str. Budai Deleanu 2.

Vennék

egy háromnegyedes, esetleg egész női biciklit, Nagyvárad, Strada Mica 2. szám.

Egy

jókarban lévő női Singer varrógépet megvételre keresek. Oradea, Str. Cuza Voda 62. sz. kapualj bal.

Használt boroshordók eladó. Oradea, Strada Lahovary 8. szám.

Eladó

Oradeán Str. Petőfi 24. sz. ház mellett ház, hely, 19 m. hosszú fronttal ca 400 m². Érdeklődni: Stefani M. Str. Petőfi 24. Oradea.

Ezüst

cukortartót és 12 személyes divatos alakú ezüst uzsonna (desert) evőeszközt, amely keveset volt használva, megvételre keresek. Cim megtudható a kiadóban.

Eladó

jókarban lévő konyha berendezés, Oradea Bulevardul Regele Ferdinand 16. I. emelet.

Nagy utazó koffer olcsón eladó. Megtekinthető: Oradea, Calea Victoriei 57. Mertz Imrénénel.

Egy buldog

kölyök kutya olcsón eladó. Oradea, Strada A. Muresan 12. szám.

Vaskályha

teljesen jókarban lévő eladó. Oradea, Strada Scoalei 10. szám.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.